

Brüssel, 17. aprill 2026
(OR. en)

8316/26

ENV 370
MI 356
IND 259
CONSOM 124
COMPET 446
MARE 9
PECHE 124
RECH 175
SAN 227
ENT 76
ECOFIN 489

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	16. aprill 2026
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2026) 160 final
Teema:	KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE direktiivi (EL) 2019/904 kohase ühekordselt kasutatavaid plastesemeid ja kalapüügivahendeid käsitleva liikmesriikide aruandluse kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2026) 160 final.

Lisatud: COM(2026) 160 final

Brüssel, 16.4.2026
COM(2026) 160 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

direktiivi (EL) 2019/904 kohase ühekordselt kasutatavaid plastesemeid ja kalapüügivahendeid käsitleva liikmesriikide aruandluse kohta

Esitatud **andmete ja teabe läbivaatamine** kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2019. aasta **direktiivi (EL) 2019/904 (teatavate plasttoodete keskkonnamõju vähendamise kohta)** artikli 13 lõikega 3

Sisukord

1. Aruande taust ja eesmärk	1
2. Aruandluse tulemused	1
Ülevaade aruandluse punktide kaupa	4
Punkt a: turule lastud joogitopside (JT) ja toidupakendite (TP) kogused.....	4
Punkt b: joogitopside ja toidupakendite tarbimise vähendamise meetmed.....	8
Punkt c: ühekordselt kasutatavate plastist joogipudelite eraldi kogumine	9
Punkt d: plasti sisaldavate kalapüügivahendite turule lastud kogused ja jäätmetena kogutud kogused	11
3. Andmete kogumise korraldus ja andmete kvaliteet	13
Andmete kogumise korraldus	13
Andmete kvaliteet.....	14
Andmeallikad ja metoodika	14
Täielikkus.....	15
Usaldusväarsus.....	15
Õigeaegsus	16
Järjepidevus	16
4. Soovitused aruandluse parandamiseks.....	17
5. Kokkuvõte.....	17
6. Lisad	19
1. lisa. Tarbimise vähendamise meetmed kategooriate ja alamkategooriate kaupa (punkt b)	19
2. lisa. Kvantitatiivsed sihtmäärad ühekordselt kasutatavate plastist joogitopside ja toidupakendite tarbimise vähendamiseks (punkt b)	23
3. lisa. Ühekordselt kasutatavate plastist joogipudelite eraldi kogumise määr (punkt c) ja kehtestatud tagatisrahasüsteemid	25
4. lisa. Turule lastud ühekordselt kasutatavate plastist joogipudelite ja eraldi kogutud ühekordselt kasutatavate plastist joogipudelite absoluutkogused ja kogused elaniku kohta (punkt c)	26
5. lisa. Esitatud andmed kalapüügivahendite liikide ja materjalide lõikes (punkt d)	27
6. lisa. Turule lastud kalapüügivahendid ja kasutuselt kõrvaldatud kalapüügivahendite kogumine (punkt d) võrreldes kalalaevastiku tonnaažiga riikide kaupa	30
7. lisa. Direktiivkohase aruandluse eest vastutavad asutused ja aruandekuupäevad	31
8. lisa. Kokkuvõtte aru andnud riikides korraldatud uuringu tulemustest	32
9. lisa. Andmeallikad ja metoodika	35
10. lisa. Kontrollimismeetodid ja tuvastatud täpsusega seotud probleemid.....	37

1. Aruande taust ja eesmärk

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2019. aasta direktiivil (EL) 2019/904 teatavate plasttoodete keskkonnamõju vähendamise kohta (ühekordsete plasttoodete direktiiv, edaspidi „direktiiv“) on kolm eesmärki: i) hoida ära ja vähendada teatavate plasttoodete kahjulikku mõju keskkonnale ja inimeste tervisele, ii) edendada ringmajandust ning iii) aidata kaasa siseturu tõhusale toimimisele.

Direktiivi artikli 13 kohaselt peavad liikmesriigid esitama 18 kuu jooksul pärast asjaomase vaatlusaasta lõppu allpool tabelis 1 nimetatud teabe koos kvaliteedikontrolli aruandega, milles kirjeldatakse muu hulgas arvutuste tegemiseks ning andmete tõendamiseks ja kontrollimiseks kasutatud meetodikat. Komisjon on võtnud vastu mitu rakendusotsust, milles on sätestatud meetodika ja vormid nii andmete esitamise kui ka kvaliteedikontrolli aruannete jaoks.

Käesolevas aruandes hinnatakse vaatlusaasta 2022 kohta esitatud teavet, nagu on ette nähtud direktiivi artikli 13 lõikega 3, mis on sõnastatud järgmiselt:

Komisjon vaatab käesoleva artikli kohaselt esitatud andmed ja teabe läbi ning avaldab aruande läbivaatamise tulemuste kohta. Aruandes hinnatakse liikmesriikide andme- ja teabekogumise korraldust, andme- ja teabeallikaid ning kasutatud meetodikat, samuti andmete ja teabe täielikkust, usaldusväärsust, ajakohasust ja järjepidevust. Hinnang võib sisaldada konkreetseid soovitusi olukorra parandamiseks. Aruanne koostatakse pärast andmete ja teabe esmakordset esitamist liikmesriikide poolt ja seejärel kindlate ajavahemike järel, mis on ette nähtud direktiivi 94/62/EÜ artikli 12 lõikes 3c.

Aruandes antakse ka

- ülevaade esitatud andmetest ja teabest;
- hinnang andmete kvaliteedile artikli 13 lõikes 3 loetletud kriteeriumide alusel;
- soovitusi selle kohta, kuidas aruandlust järgnevatel aastatel parandada.

Aruande aluseks olevat analüüsi toetas Euroopa Keskkonnaamet. Üksikasjalikumad analüüsid leiab laiendatud aruandest (EEA, 2025). Lisaks ELi liikmesriikide andmetele ja teabele hõlmab aruanne Euroopa Majanduspiirkonda (EMP) kuuluvate Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) riikide (Island, Liechtenstein ja Norra) esitatud andmeid ja teavet.

2. Aruandluse tulemused

Selles punktis esitatakse ülevaade esitatud andmetest aruandluse punktide kaupa (tabeli 1 punktid a–d) ning arvutatud üldkogused ja kogused elaniku kohta. Esitatud andmed ja teabe tervikuna leiab [siit](#).

Nii riikide kasutatud erineva meetodika kui ka täpsusega seotud probleemide tõttu tuleks esitatud teabesse suhtuda ettevaatusega (vt punkt 3 andmete kvaliteedi kohta). Seetõttu ei pruugi olla eriti mõttekas võrrelda riikide andmeid (nt koguseid elaniku kohta). Sellegipoolest on üldkogus ja kogus elaniku kohta asjaomase punkti andmed esitanud riikide puhul arvutatud, et anda praegusest olukorrast parem ülevaade.

Tabel 1. Direktiivis sätestatud aruandluskohustused

Andmed ja teave	Aruandluse punkt	Aruandluse õiguslik alus	Vaatlusaasta	Liikmesriikide järgmine aruandmine	Sihtmäär/eesmärk
Turule lastud kogused: – joogitopsid – toidupakendid	a	Direktiivi artikli 13 lõike 1 punkt a: andmed igal aastal lisa A osas loetletud ühekordselt kasutatavate liikmesriigi turule lastud plasttoodete kohta, et näidata tarbimise vähenemist vastavalt artikli 4 lõikele 1. <u>Komisjoni rakendusotsus (EL) 2022/162</u>	2022	2024. aasta juuni lõpp	Ambitsioonikas ja pidev vähenemine (2022–2026). Lisaks kasutatakse esitatud andmeid direktiivi hindamisel, mille raames vaadeldakse võimalust kehtestada joogitopside ja toidupakendite jaoks siduvad tarbimise vähendamise sihtmäärad.
Tarbimise vähendamiseks võetud meetmed: – joogitopsid – toidupakendid	b	Direktiivi artikli 13 lõike 1 punkt b: teave liikmesriikide võetud meetmete kohta artikli 4 lõike 1 kohaldamisel. <u>Komisjoni rakendusotsus (EL) 2022/162</u>	2022	2024. aasta juuni lõpp	
Ühekordselt kasutatavate plastist joogipudelite eraldi kogumine	c	Direktiivi artikli 13 lõike 1 punkt c: andmed igal aastal lisa F osas loetletud ühekordselt kasutatavate liikmesriigis liigiti kogutud plasttoodete kohta, et näidata artikli 9 lõike 1 kohaste liigiti kogumise sihtmäärade saavutamist. <u>Komisjoni rakendusotsus (EL) 2021/1752</u>	2022	2024. aasta juuni lõpp	2025. aastaks 77 % 2029. aastaks 90 % (mõlemad kaalupõhiselt)
Plasti sisaldavad kalapüügivahendid: – turule lastud kogused – jäätmetena kogutud kogused	d	Direktiivi artikli 13 lõike 1 punkt d: andmed igal aastal liikmesriigis turule lastud plasti sisaldavate kalapüügivahendite kohta ning kasutuselt kõrvaldatud kalapüügivahendite kogumise kohta. <u>Komisjoni rakendusotsus (EL) 2021/958</u>	2022	2024. aasta juuni lõpp	Sihtmäärad puuduvad, kuid mereala omavad liikmesriigid peavad alates 1. jaanuarist 2025 kehtestama plasti sisaldavate kasutuselt kõrvaldatud kalapüügivahendite ringlusse võtmiseks iga-aastase riikliku kogumismäära. Peale selle tuginetakse 2024. aastal (2022. aasta kohta) esitatud andmetele võimalike edasiste meetmete kaalumisel direktiivi hindamise raames, sealhulgas kaaludes võimalust kehtestada kasutuselt kõrvaldatud kalapüügivahendite siduvad kogumismäärad.
Ringlussevõetud materjali sisaldus ühekordselt kasutatavates plastist joogipudelites	e	Direktiivi artikli 13 lõike 1 punkt e: teave ringlusse võetava materjali kohta seoses lisa F osas loetletud joogipudelitega, et näidata artikli 6 lõikes 5 sätestatud sihtmäärade saavutamist. <u>Komisjoni rakendusotsus (EL) 2023/2683</u>	2023	2025. aasta juuni lõpp	2025. aastaks 25 % ühekordselt kasutatavates polüetüleentereftalaadist joogipudelites 2030. aastaks 30 % kõigis ühekordselt kasutatavates plastist joogipudelites
Filtriga tubakatoodete ja koos tubakatoodetega	f	Direktiivi artikli 13 lõike 1 punkt f: andmed lisa E osa III jaos loetletud ühekordselt kasutatavate plasttoodete tarbimisel tekkivate jäätmete kohta, mida on kogutud vastavalt artikli 8 lõikele 3.	2023	2025. aasta juuni lõpp	–

kasutamiseks
turustatavate
filtrite
tarbimisjärgsed
jätmed

Komisjoni rakendusotsus (EL) 2021/2267

Ülevaade aruandluse punktide kaupa

Direktiivi alusel esitasid andmed ja teabe 2022. aasta kohta 29 riiki (kõik ELi liikmesriigid ja kaks EMP/EFTA riiki). Peamised tulemused on esitatud tabelis 2.

Tabel 2. Kokkuvõte ELi liikmesriikide 2022. aasta tulemustest aruandluse punktide kaupa

	Turule lastud (a)	Meetmed tarbimise vähendamiseks (b)
Joogitopsid (JT) ja toidupakendid (TP) (a ja b)	Massi põhjal (20 liikmesriigi andmed): <ul style="list-style-type: none">152 037 tonni plasti joogitopsides (0,46 kg elaniku kohta)524 003 tonni plasti toidupakendites (1,6 kg elaniku kohta) Toodete arvu põhjal (11 liikmesriigi andmed): <ul style="list-style-type: none">17 miljardit joogitopsi (97 elaniku kohta)111 miljardit toidupakendit (636 elaniku kohta)	<ul style="list-style-type: none">Majandushoovad (27 liikmesriiki)Teadlikkuse suurendamine (25 liikmesriiki)Kestlike alternatiivide kasutamise soodustamine (25 liikmesriiki)Kvantitatiivsed sihtmäärad joogitopside ja toidupakendite turule laskmise vähendamiseks (14 liikmesriiki)
	Turule lastud	Eraldi kogumine
Joogipudelid (c)	2,54 miljonit tonni (5,7 kg elaniku kohta) (27 liikmesriigi andmed)	1,8 miljonit tonni, mis teeb eraldi kogumise määraks 71 % (26 liikmesriigi andmed; 2025. aasta sihtmäär: 77 %)
Kalapüügivahendid (d)	22 900 tonni (23 liikmesriigi andmed)	7 500 tonni, mis teeb kogumismääraks 32,7 % (20 liikmesriigi andmed)

Punkt a: turule lastud joogitopside (JT) ja toidupakendite (TP) kogused

Turule lastud joogitopside ja toidupakendite kogused esitanud 27 riigist (25 ELi liikmesriiki ja kaks EMP/EFTA riiki) 15 riiki esitasid üksnes kõnealuste toodete massi, kuus riiki vaid toodete arvu ja kuus riiki mõlemad andmed. Ükski riik ei kasutanud võimalust neid koguseid kohandada, et võtta arvesse liikumist teistesse liikmesriikidesse või kolmandatesse riikidesse või liikumist neist riikidest.

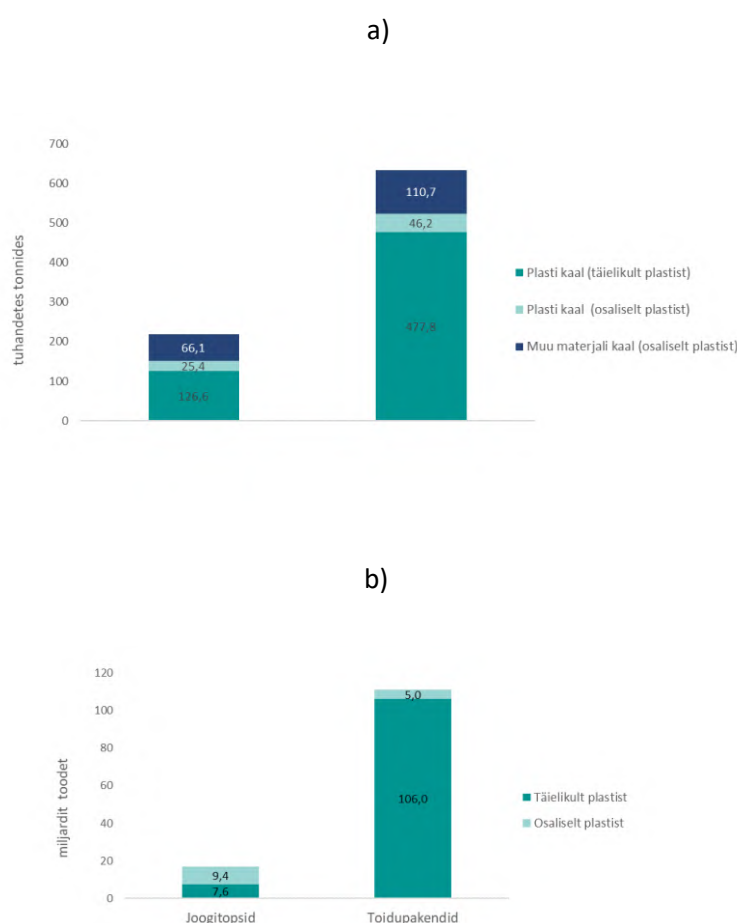
Esitatud väärtused on riigiti toodete, parameetrite (esemetes sisalduva plasti mass ja esemete kogumass) ja aruandlusviiside (mass või toodete arv) lõikes väga erinevad. Kui vaadelda massi (joonise 1 a osa), siis esitatud andmete põhjal lasti 2022. aastal turule kokku 526 482 tonni plasti toidupakendites (sellest 524 003 tonni ELi liikmesriikides) ja 152 290 tonni plasti joogitopsides (152 037 tonni ELi liikmesriikides). See teeb 1,6 kg toidupakendites sisalduvat plasti ja 0,46 kg joogitopsides sisalduvat plasti elaniku kohta¹ (need väärtused kehtivad ka alarühma puhul, mis hõlmab vaid ELi liikmesriike). Kogumass, mis hõlmab muust materjalist komponente, oli 637 456 tonni toidupakendeid (634 744 tonni ELi liikmesriikides) ja 218 469 tonni joogitopse (218 092 tonni ELi liikmesriikides). Osaliselt plastist valmistatud esemete keskmine plastisisaldus (ELi ja EMP/EFTA riikide

¹ Kogus elaniku kohta on arvatud kogu aruandes nii, et kogumass on jagatud andmed esitanud riikide elanike koguarvuga. Rahvastikuandmed on saadud Eurostatilt (riikide keskmine rahvaarv 2022. aastal, [Eurostat \(2024a\)](#)).

keskmine) oli joogitopside puhul 27,8 % ja toidupakendite puhul peaaegu 30 % kogumassist (need väärtused on peaaegu sama suured kui alarühma puhul, mis hõlmab vaid ELi liikmesriike). Toidupakenditega seotud väärtusi mõjutasid tugevalt väike arv riike, kes teatasid väga suurtest kogustest (vt joonised 2 ja 3). Teatatud kogused kokku moodustavad 7,9 % neis riikides tekkinud plastpakendijäätmetest².

Kui vaadelda toodete arvu (joonise 1 b osa), siis esitatud andmete põhjal lasti 2022. aastal turule 17,3 miljardit joogitopsi (sellest 17 miljardit ELi liikmesriikides) ja 111,1 miljardit toidupakendit (111,06 miljardit ELi liikmesriikides). See teeb 95,9 joogitopsi ja 616,7 toidupakendit elaniku kohta (ELi liikmesriikides vastavalt 97 ja 636). 88,5 % (ELi liikmesriikides 88,8 %) toodetest moodustasid tooted, mis olid valmistatud täielikult plastist.

Joonis 1. Turule lastud ühekordselt kasutatavate plastist joogitopside ja toidupakendite kogumass (a) ja koguarv (b), 2022 (ELi liikmesriigid)

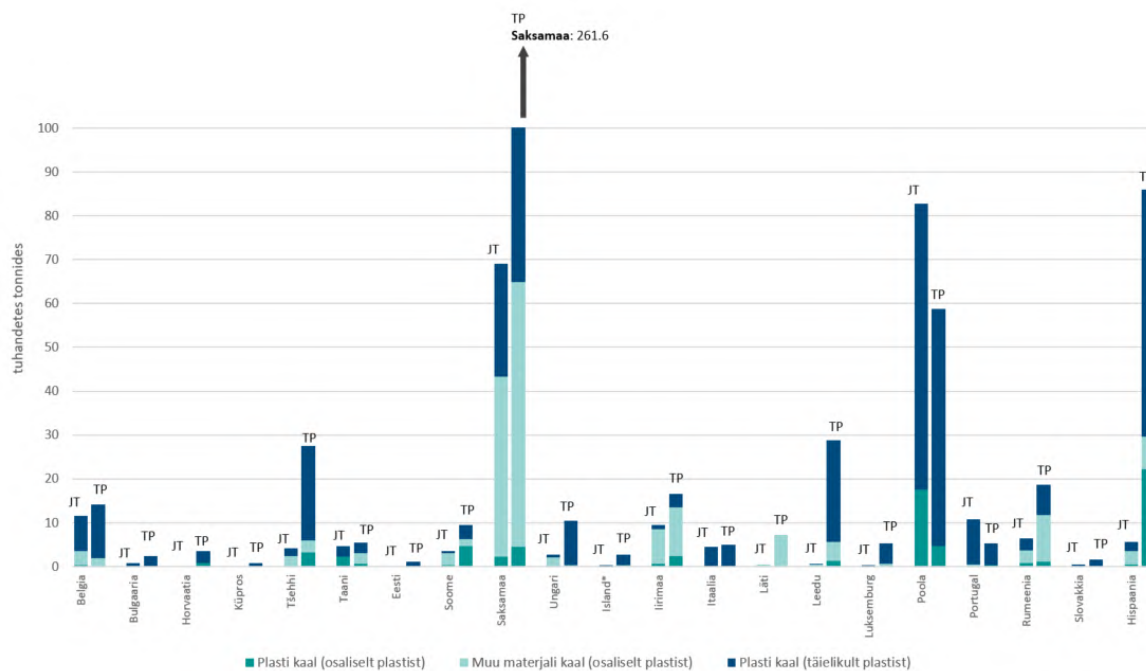
² Arvutatud spetsiaalselt käesoleva hindamise jaoks, võttes arvesse punkti a alla kuuluvate toodete plasti massi ja tekkinud plastpakendijäätmete massi selle punkti jaoks andmeid esitanud riikides. Plasti mass hõlmab täielikult plastist valmistatud esemete massi ja osaliselt plastist valmistatud esemetes sisalduva plasti massi. Andmed tekkinud plastpakendijäätmete kohta on pärit Eurostati statistikast, mis kajastab [pakendijäätmeid jäätmekäitlustoimingute kaupa](#). Nimetatud osakaalu tuleks käsitada piiratud näitajana. Mõnes riigis võidakse plastpakendijäätmete kogust endiselt alahinnata, nagu selgus varajase hoiatamise hindamiste ([EEA, 2022](#)) läbiviimisel.

Märkus. Joonise 1 a osa põhineb 20 ELi liikmesriigi, b osa 11 ELi liikmesriigi andmetel. Jaotus riikide lõikes on esitatud joonisel 2.

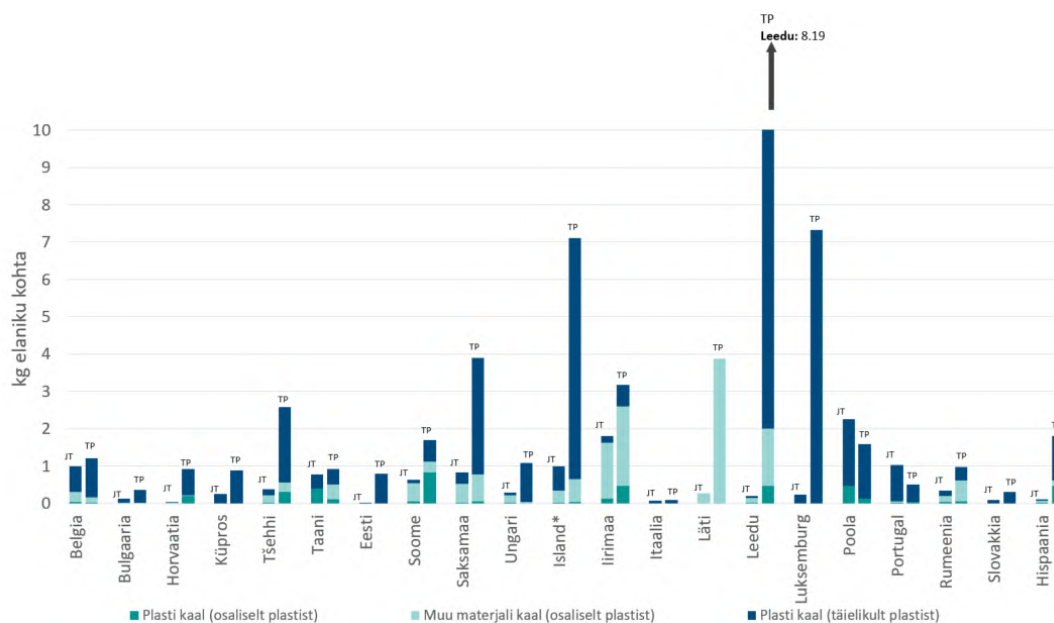
Joonis 2. Turule lastud ühekordselt kasutatavate plastist joogitopside ja toidupakendite absoluutmass (a) ja mass elaniku kohta (b) riikide kaupa, 2022 (ELi liikmesriigid ja EMP/EFTA riigid) (jooniselt puuduvad riigid ei esitanud andmeid sel viisil)

Joonise 2 a osas on esitatud riikide teatatud kogused ja b osas kogused elaniku kohta, milles esineb riigiti märkimisväärseid erinevusi.

a)

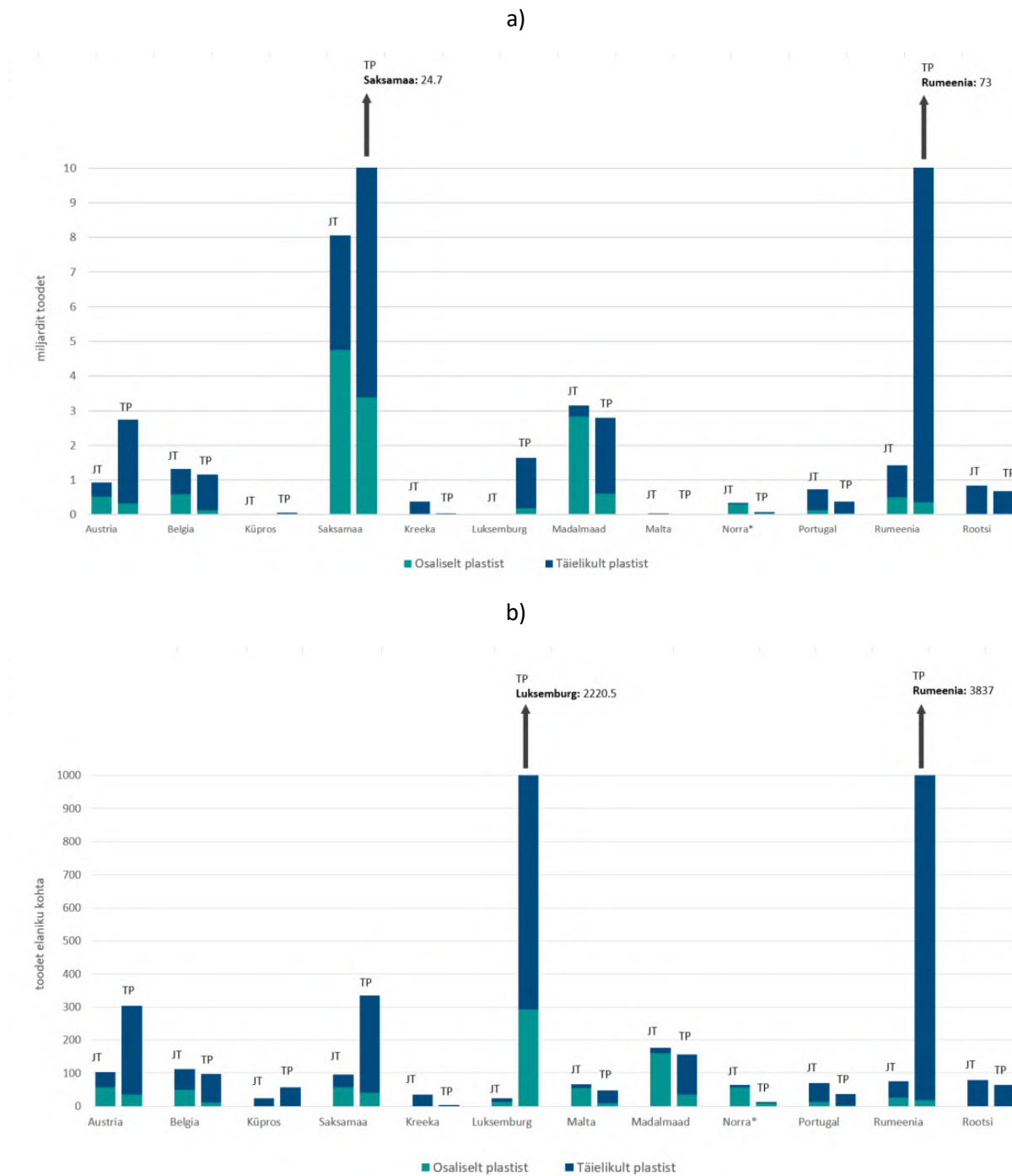
b)

Märkus. * EMP/EFTA riik.

Joonis 3. Turule lastud ühekordselt kasutatavate plastist joogitopside ja toidupakendite absoluutarv (a) ja arv elaniku kohta (b) riikide kaupa, 2022 (Eli liikmesriigid ja EMP/EFTA riigid) (jooniselt puuduvad riigid ei esitanud andmeid sel viisil)

Joonisel 3 on esitatud teatatud toodete absoluutarv (a) ja arv elaniku kohta (b).

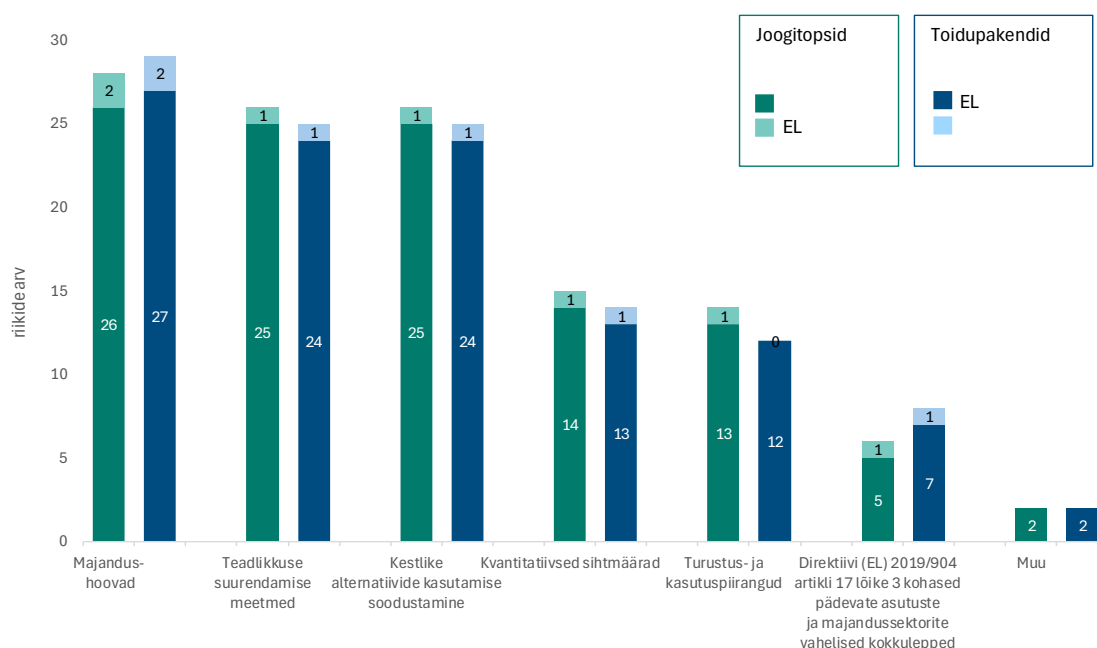

Märkus. * EMP/EFTA riik.

Punkt b: joogitopside ja toidupakendite tarbimise vähendamise meetmed

Aruandevorm sisaldas loetelu meetmetest, mis olid liigitatud kategooriatesse ja alamkategooriatesse, ning riikidel paluti märkida, milliseid meetmeid nad kohaldavad. Kõik riigid teatasid, et nad on kasutanud majandushoobasid, ning enamik ütles, et nad on võtnud meetmeid teadlikkuse suurendamiseks ja kestlike alternatiivide kasutamise soodustamiseks (joonis 4). Enamiku riikide teatatud meetmed olid joogitopside ja toidupakendite puhul samad.

Joonis 4. Kehtivate ühekordselt kasutatavate plastist joogitopside ja toidupakendite tarbimise vähendamise meetmetega riikide arv, 2022 (ELi liikmesriigid ja EMP/EFTA riigid)

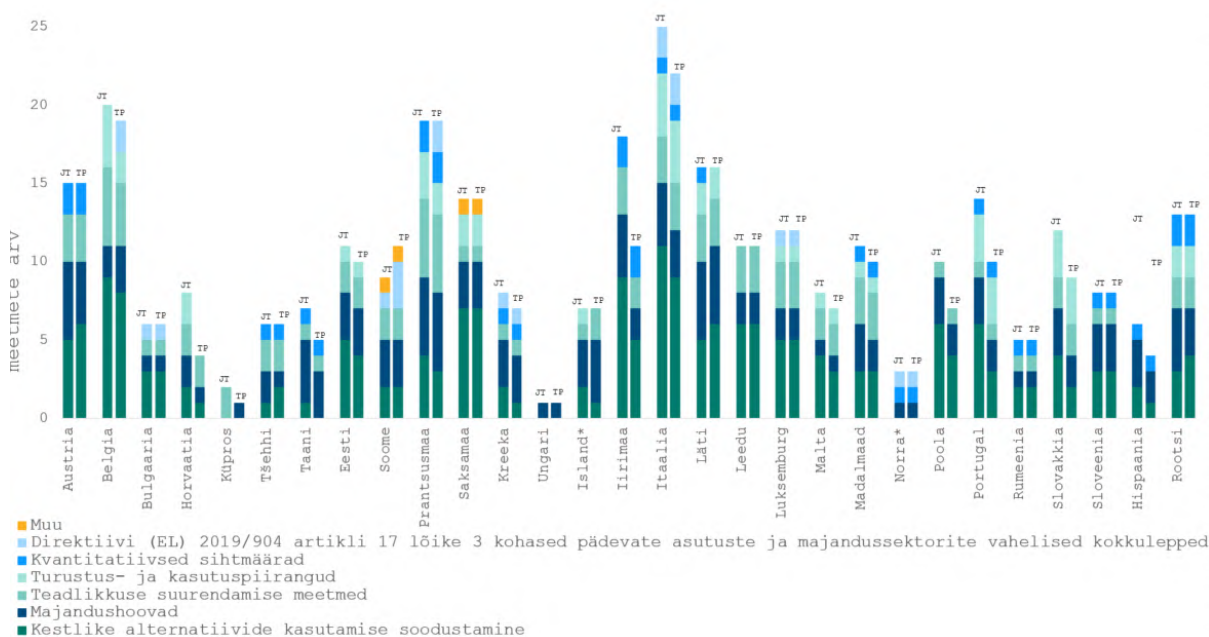
Meetmed on sageli seotud pakendipoliitika või direktiivi rakendamisega. Mõni meede, millest teatati, jõustub hiljem ja käesolev aruanne neid veel ei kajasta.

Sageli teatati järgmiste alamkategooriate meetmetest: i) laiendatud tootjavastutuse kohustused (20 ELi liikmesriiki); ii) kampaaniad, mille eesmärk on suurendada teadlikkust kahjulikust keskkonnamõjust (21 ELi liikmesriiki); iii) kõnealuste ühekordselt kasutatavate plasttoodete kestlike alternatiivide (nt korduskasutatavate toidupakendite) kasutamise soodustamine (19 ELi liikmesriiki); iv) ettevõtjate kohustus või stiimulid pakkuda lõpptarbijale müügikohas ühekordselt kasutatavate plasttoodete kestlike alternatiive (17 ELi liikmesriiki) ning v) tasuta avalike joogiveekohtade edendamine, et innustada inimesi võtma kaasa taastäidetav tops või jooma kraanist (14 ELi liikmesriiki). 14 ELi liikmesriiki teatasid, et nad on kehtestanud turule lastavate ühekordselt

kasutatavate plastist joogitopside ja toidupakendite koguse vähendamiseks kvantitatiivsed sihtmäärad. Kõik meetmed kategooriate ja alamkategooriate kaupa leiab 1. lisast ning üksikasjad kvantitatiivsete sihtmäärade kohta leiab 2. lisast.

Kehtivate meetmete koguarv oli riigiti erinev (joonis 5). Väärrib märkimist, et riigid osutasid eri kategooriates ja alamkategooriates sageli samadele poliitikavahenditele. Mõni riik osutas teatavates alamkategooriates rohkem kui ühele poliitikameetmele.

Joonis 5. Kehtivad ühekordselt kasutatavate plastist joogitopside ja toidupakendite tarbimise vähendamise meetmed, 2022 (ELi liikmesriigid ja EMP/EFTA riigid)

Märkus. * EMP/EFTA riik.

Joonised ei anna mingit teavet asjaomaste meetmete jõustamise ja rakendamise taseme kohta. Lisaks ei ole võimalik hinnata, kas teatatud meetmed on proportsionaalsed ja mittediskrimineerivad.

Punkt c: ühekordselt kasutatavate plastist joogipudelite eraldi kogumine

Kõik 29 riiki (27 ELi liikmesriiki ja kaks EMP/EFTA riiki) esitasid andmed turule lastud ühekordselt kasutatavate plastist joogipudelite massi kohta. Mõni riik nimetas andmete esitamisel mõju, mida avaldab nende pudelite liikumine ELi riikide vahel ning eksport kolmandatesse riikidesse ja import kolmandatest riikidest,³ kuid need riigid ei esitanud kummagi kohta eraldi andmeid⁴. Neli ELi liikmesriiki kasutasid komisjoni rakendusotsusega (EL) 2021/1752 antud võimalust hinnata turule lastud pudelite kogust neist tekkinud jäätmete massi alusel. Sellisel juhul pidid riigid esitama nelja jäätmeveo kogused: i) pudelijäätmed, mis on kogutud eraldi kooskõlas direktiivis sätestatud nõuetega;⁵ ii) pudelijäätmed, mis on kogutud eraldi, kuid mitte kooskõlas direktiivi nõuetega;

³ Näiteks Eesti nimetas sissevoolu naaberriikidest põhjusena, miks eraldi kogumise kogused on suuremad kui turule lastud kogused, ning Malta märkis, et suvehooajal on oluline võtta arvesse sissevoolu teistest riikidest.

⁴ Vaid Hispaania esitas nullväärtuse, eeldades, et sisse- ja väljavool on tasakaalus.

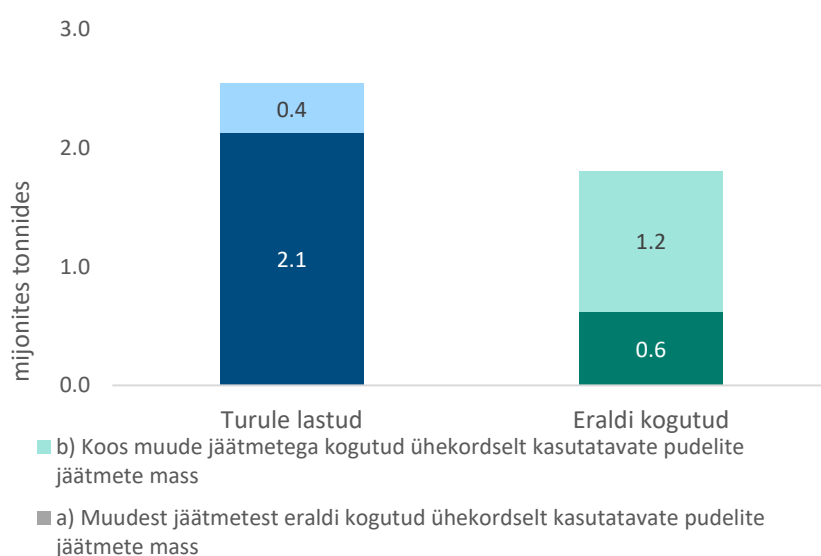
⁵ Täidetud on üks järgmistest tingimustest:

a) ühekordselt kasutatavate pudelite jäätmed on kogutud ringlussevõtuks eraldi kõigist muudest jäätmetest;

iii) segaolmejäätmetena kogutud pudelijäätmed ning iv) prügina maha jäetud pudelijäätmed. Andmed esitati kõigi voogude kohta peale punktis ii nimetatud voo.

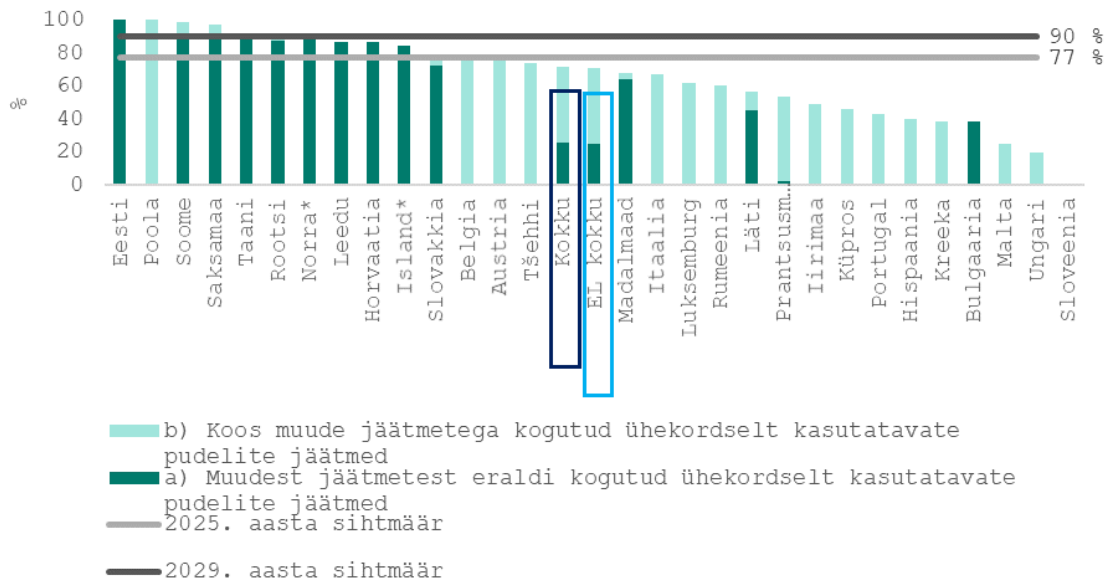
Esitatud andmete põhjal lasti 2022. aastal turule kokku 2,56 miljonit tonni ühekordselt kasutatavaid plastist joogipudeleid (sellest 2,54 miljonit tonni ELi liikmesriikides), mis teeb 5,7 kg elaniku kohta (kehtib ka ELi liikmesriikidest koosneva alarühma puhul). 1,83 miljonit tonni (sellest 1,8 miljonit tonni ELi liikmesriikides) koguti eraldi kooskõlas direktiivis sätestatud nõuetega, mis teeb ELi liikmesriikide eraldi kogumise määraks 71 % (71,2 %, kui võtta arvesse ka EMP/EFTA riike) (joonis 6). 26st aru andnud riigist 12 (10 ELi liikmesriiki) esitasid eraldi kogumise määra, mis ületas direktiivis 2025. aastaks seatud sihtmäära (77 %), kusjuures kuus ELi liikmesriiki esitasid isegi määra, mis ületas 2029. aasta sihtmäära (90 %) (joonis 7).

Joonis 6. Turule lastud ühekordselt kasutatavate plastist joogipudelite ja eraldi kogutud ühekordselt kasutatavate plastist joogipudelite üldkogus, 2022 (ELi liikmesriigid)

Joonis 7. Ühekordselt kasutatavate plastist joogipudelite eraldi kogumise määr riikide kaupa, 2022 (ELi liikmesriigid ja EMP/EFTA riigid)

b) ühekordselt kasutatavate pudelite jäätmed on kogutud koos olmejäätmete hulka kuuluvate muude pakendijäätmetega või on ringlussevõtuks eraldi kogutud koos olmejäätmete hulka kuuluvate muude plasti-, metalli-, paberi- või klaasijäätmetega, mis ei ole pakendijäätmed, ning: i) kogumissüsteemis ei koguta jäätmeid, mis võivad sisaldada ohtlikke aineid; ii) jäätmete kogumine ja sellele järgnev sortimine on kavandatud ja läbi viidud nii, et kogutud pudelijäätmete saastumine mujalt kui sellistest pudelitest pärinevate plastijäätmetega ja muude jäätmetega oleks minimaalne, ning iii) jäätmekäitlejad on loonud kvaliteedi tagamise süsteemid, et kontrollida, kas punktides i ja ii sätestatud tingimused on täidetud.

* EMP-EFTA riigid

Märkus. Riigid on järjestatud eraldi kogumise määra alusel. Sloveenia ei esitanud andmeid.

Väärrib märkimist, et 2022. aastal juba 2025. aasta eesmärgi saavutanud 12 riigist kümnes on kehtestatud ühekordselt kasutatavate plastist joogipudelite jaoks tagatisrahasüsteem. See näitab, et tagatisrahasüsteem, mille liikmesriigid on kohustatud uue pakendite ja pakendijäätmete määrase alusel kasutusele võtma, on tõhus. Paljud riigid juba tegelevad selle süsteemi sisseseadmisega või kavatsevad seda peagi teha (üksikasjalikumat teavet leiab 3. lisast).

2022. aastal turule lastud ühekordselt kasutatavate plastist joogipudelite kogused erinesid riigiti märkimisväärselt (vt absoluutkogused ja kogused elaniku kohta 4. lisas). Nagu oli oodata, teatasid suurimatest absoluutkogustest suurima rahvaarvuga riigid (Saksamaa, Itaalia, Prantsusmaa, Poola ja Hispaania). Malta ja Küpros teatasid suurimast kogusest elaniku kohta. Mis puudutab eraldi kogumist, siis 23 riiki (22 ELi liikmesriiki) esitasid andmed ühekordselt kasutatavate plastist joogipudelite kohta, mis olid kogutud koos muude jäätmetega. 18 riiki esitasid andmed ühekordselt kasutatavate plastist joogipudelite kohta, mis olid kogutud eraldi mis tahes muudest jäätmetest, peamiselt tagatisrahasüsteemi kasutades. Ülejäänud riigid esitasid eraldi kogumise puhul nullväärtuse, kuna i) neil puudub süsteem ühekordselt kasutatavate plastist joogipudelite kogumiseks eraldi muudest jäätmetest; ii) kõnealuseid pudeleid kogutakse koos muude kuivjäätmetega või iii) mõni riik ei ole kindel, kas nende süsteem suudab tagada pudelite kogumise täiesti eraldi muudest jäätmetest.

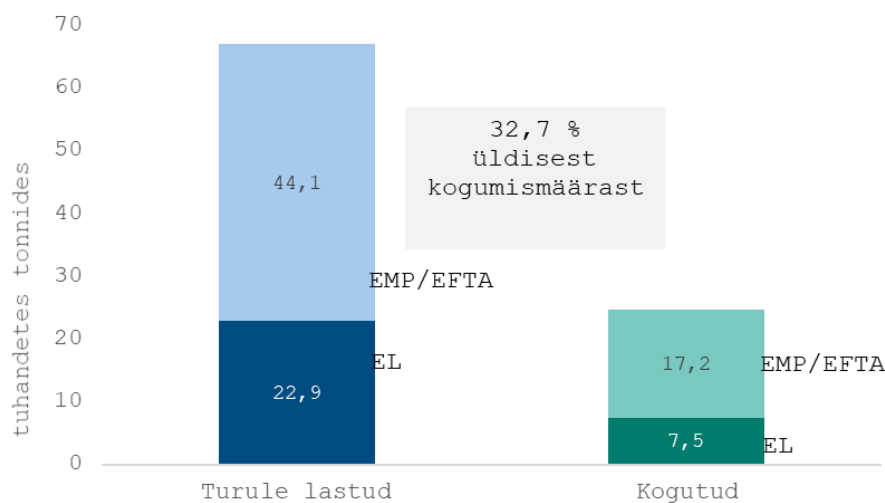
Punkt d: plasti sisaldavate kalapüügivahendite turule lastud kogused ja jäätmetena kogutud kogused

Turule lastud plasti sisaldavate kalapüügivahendite koguste kohta esitasid andmed 25 riiki (23 ELi liikmesriiki ja kaks EMP/EFTA riiki) ning 22 neist riikidest (20 ELi liikmesriiki ja kaks EMP/EFTA riiki) esitasid andmed kasutuselt kõrvaldatud kalapüügivahendite kogumise kohta. Enamik riike esitas ainult kohustuslikud andmed, st kalapüügivahendite üldkoguse seda liigendamata. Kuus riiki (viis ELi liikmesriiki) esitasid siiski andmed, mis olid liigendatud kas kalapüügivahendi liigi või materjali (plast, metall, kumm) alusel (liigendatud andmed on esitatud 5. lisas).

2022. aasta kohta esitatud andmete põhjal lasti turule kokku 67 000 tonni kalapüügivahendeid (sellest 22 900 tonni ELi liikmesriikides) ja koguti 24 700 tonni kasutuselt kõrvaldatud kalapüügivahendeid (7 500 tonni ELi liikmesriikides)⁶. See tähendab, et ELi liikmesriikide kogumismäär oli 32,7 % (36,8 %, kui arvestada ka EMP/EFTA riike) (joonis 8). Riikide kogumismäärad ulatusid 0 %st rohkem kui 100 %ni (enamasti pika rannajoonega riikides) (joonis 9). Sisemaariigid esitasid nii turule lastud koguste kui ka kasutuselt kõrvaldatud koguste puhul üldjuhul nullväärtuse, kuigi nende turule saaks püügivahendeid lasta. Ehkki direktiivis ei ole sätestatud siduvaid kvantitatiivseid kogumise sihtmäärasid, peavad mereala omavad liikmesriigid alates 1. jaanuarist 2025 kehtestama plasti sisaldavate kasutuselt kõrvaldatud kalapüügivahendite ringlussevõtuks iga-aastase riikliku kogumismäära. Tänavu esitatud andmed võetakse aluseks, et hinnata võimalust kehtestada pärast direktiivi hindamist 2027. aastal siduvad kogumismäärad.

Turule lastud ja kogutud kalapüügivahendite kogused olid riigiti väga erinevad (joonis 10), kusjuures esines tugev seos i) turule lastud ja kogutud koguste vahel ning ii) nende koguste ja riigi kalalaevastiku tonnaaži vahel (kogused võrreldes kalalaevastiku suurusega on esitatud 6. lisas). Riikide turule lastud kogused ulatusid mõnest tonnist kuni rohkem kui 42 000 tonnini ning kogutud kasutuselt kõrvaldatud kalapüügivahendite kogused kuni 15 000 tonnini. Suurimatest turule lastud kogustest teatasid Norra, Leedu, Prantsusmaa ja Portugal. See kajastab osaliselt erinevat olukorda riikides, kuid osaliselt ka erinevusi andmete kogumiseks tehtud jõupingutustes (vt jaotis „Andmeallikad ja meetodika“), võttes arvesse, et riigid teatasid sageli raskustest täpsete andmete esitamisel (vt jaotis „Usaldusväärsus“).

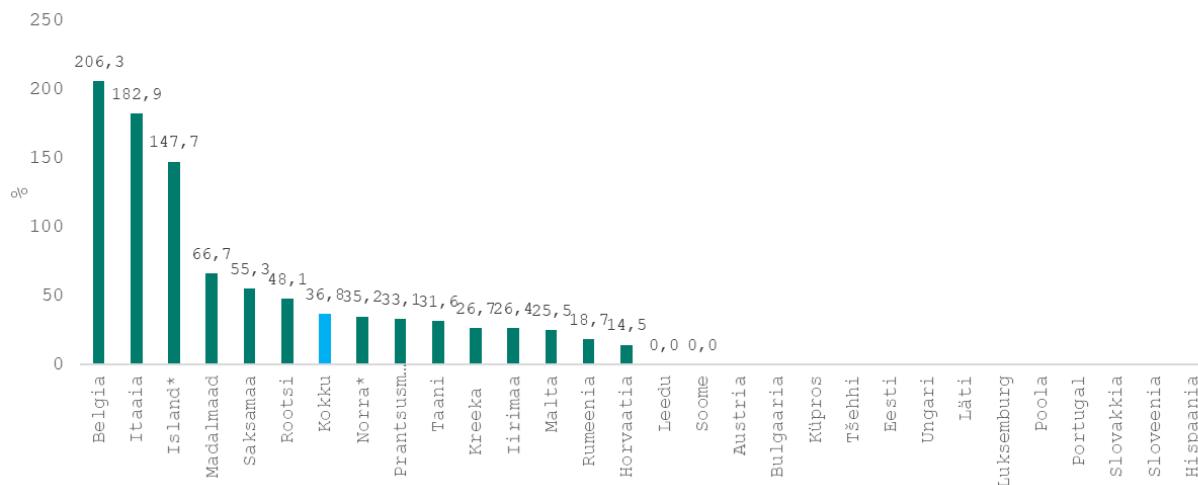
Joonis 8. Turule lastud kalapüügivahendite ja kogutud kasutuselt kõrvaldatud kalapüügivahendite üldkogus, 2022 (ELi liikmesriigid ja EMP/EFTA riigid)

Märkus: Jooniselt on välja jäetud andmed, mille puhul taotleti nende konfidentsiaalseks jätmist.

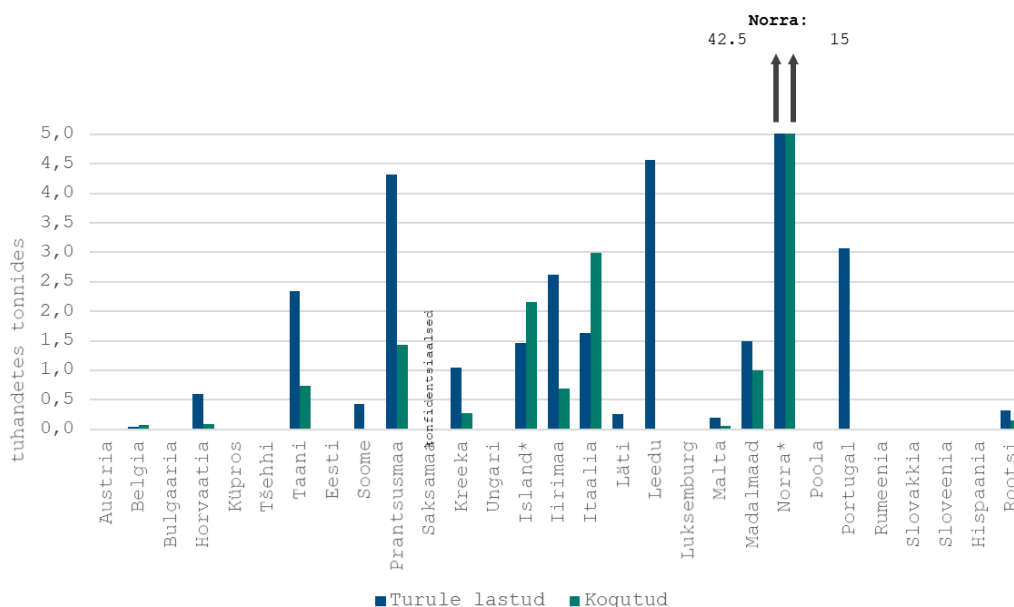
Joonis 9. Kasutuselt kõrvaldatud kalapüügivahendite kogumise määr riikide kaupa, 2022 (ELi liikmesriigid ja EMP/EFTA riigid) Allikas: esitatud andmetel põhinevad arvutused (turule lastud kogused jagati kogutud kogustega).

⁶ Jooniselt ja koguväärtustest on välja jäetud andmed, mille puhul taotleti nende konfidentsiaalseks jätmist.

Märkus. Andmed esitanud riigid on järjestatud kogumismäära alusel.

Joonis 10. Turule lastud kalapüügivahendite ja kogutud kasutuselt kõrvaldatud kalapüügivahendite kogus (mis esitati punkti d all) riikide kaupa, 2022 (ELi liikmesriigid ja EMP/EFTA riigid)

3. Andmete kogumise korraldus ja andmete kvaliteet

Andmete kogumise korraldus

Juhtivate andmeesitajate määramine võttis aega 1–8 kuud, kusjuures mõnes riigis tekkis personalipuuduse või institutsiooniliste ümberkorralduste tõttu viivitusi. Kõige sagedamini määrati selleks keskkonnaküsimustega tegelev ministerium või riiklik keskkonnaamet (aruandluse eest vastutavate riiklike asutuste loetelu on esitatud 7. lisas).

Alates 2024. aasta esimesest kvartalist on Euroopa Keskkonnaamet katsetanud komisjoni nimel ja tihedas koostöös komisjoniga väljatöötatud aruandevorme. Keskkonnaamet on koostanud ka abimaterjalid, sealhulgas [andmeesitaja käsiraamatu](#), ning on korraldanud protsessi selgitamiseks kolm veebiseminari. Keskkonnaamet on loonud [veebisaidi](#), et teavitada riike õigusraamistikust ning anda juurdepääs vormidele ja abimaterjalidele. Pidevalt on pakutud tuge kasutajatoe kaudu.

Euroopa Keskkonnaamet vaatas komisjoni nimel ja tihedas koostöös komisjoniga põhjalikult läbi esitatud andmed ja teabe ning täiustas neid koos riikide andmeesitajatega, kandmaks hoolt selle eest, et andmeelemendid on esitatud korrektset, kohustuslikud väljad on täidetud ja kvaliteedikontrolli aruandes esitatud selgitused on igati arusaadavad. Pärast andmete kogumist paluti riikidel anda küsimustiku kaudu tagasisidet. Vastustes väljendati suurt rahulolu protsessiga ja osutati andmetega seotud probleemidele 2025. aasta aruandluses (üksikasjalikumat teavet leiab 8. lisast).

Andmete kvaliteet

Riigid kasutasid erinevaid andmeallikaid ja erinevat metoodikat ning juhtisid sageli tähelepanu täpsusega seotud probleemidele. Kvaliteedi tagamise protsessis täheldati tihti ka järjepidevusega seotud probleeme, mis nii palju kui võimalik kaotati, andes andmeesitajatele ühtlustatud suuniseid. Sellegipoolest võisid riikide andmeesitajad tõlgendada andmeid ja teavet käsitlevaid nõudeid erinevalt, näiteks valides punkti b all kõige asjakohasemaid ühekordselt kasutatavate plasttoodete tarbimise vähendamise meetmeid. Kuna puudus kohustus täita teatavad olulised väljad, mis olid vajalikud andmete teatavate omaduste ja piirangute mõistmiseks, on võimalik, et kvaliteedi tagamise protsessis ei tehtud kindlaks kõiki asjakohaseid andmetega seotud piiranguid. Seepärast tuleks selle esimese aruandluse tulemustesse suhtuda ettevaatusega. Eelkõige on tähtis hoiduda esitatud andmete võrdlemisest riikide vahel.

Andmeallikad ja metoodika

Riigid tuginesid oma andmetes mitmesugustele allikatele, sageli rohkem kui ühele, ning mõni riik kasutas oma andmeallikate esitamisel teistsugust kui aruandevormis kasutatud liigitust⁷. Paljud riigid juhtisid tähelepanu andmete kvaliteediga seotud probleemidele ja ütlesid, et nad loodavad esitada järgmisel aastal paremaid hinnangud. Mõnel juhul esitas riik andmed mõne teise aasta kohta kui 2022, kuna 2022. aasta andmed puudusid.

Punkti a puhul olid peamiseks allikaks laiendatud tootjavastutuse süsteemid ja sihtotstarbelised uuringud (vt 9. lisa). Vaid üks riik (Leedu) kasutas tagatisrahasüsteemi andmeid (joogitopside puhul). Enamikul juhtudel kasutasid riigid joogitopside ja toidupakendite puhul samu andmeallikaid ja sama metoodikat ning riigid tuginesid sageli jäätmekäitlusandmetele. Enamik riike, kes kasutas laiendatud tootjavastutuse süsteemide andmeid, esitasid andmed kaalupõhiselt. **Punkti b** puhul ei palutud aruandevormis andmeesitajal täpsustada rakendatud metoodikat. Teatatud meetmete mitmekesisus⁸ osutab sellele, et riigid rakendasid üsna erinevat metoodikat. **Punkti c** puhul (turule lastud ja eraldi kogutud ühekordselt kasutatavad plastist joogipudelid) nimetati kõige sagedamini andmeallikatena tagatisrahasüsteemi ja laiendatud tootjavastutuse süsteeme ning jäätmestatistikat (vt 9. lisa).

Punkti d puhul (turule lastud kalapüügivahendid ja kogutud kasutuselt kõrvaldatud kalapüügivahendid) olid allikad, mida kasutati kõige sagedamini ja mida kasutasid suurimad kogused esitanud riigid, püügivahendite tootjate ja sadamaoperaatorite seas tehtud uuringud ning kaubandusstatistika (vt 9. lisa). Neli riiki ütlesid, et nad kasutasid laiendatud tootjavastutuse süsteemide andmeid. Ükski riik ei teatanud, et oleks kasutanud andmete tuletamiseks teisendustegureid.

⁷ Näiteks Ungari osutas punkti a kvaliteedikontrolli aruandes laiendatud tootjavastutuse andmetega seotud probleemidele, kuigi laiendatud tootjavastutuse süsteeme ei olnud aruandluse aluseks olevate andmeallikatena nimetatud.

⁸ Näiteks ambitsioonikuse taseme, sihtrühmade ja -sektorite ning geograafilise ulatuse vaatenurgast.

Täielikkus

Oma 2024. aasta aruandekohustuste täitmiseks esitasid andmed ja teabe 29 riiki – kõik ELi liikmesriigid ja kaks EMP/EFTA riiki (Island ja Norra). Kõik need riigid esitasid andmed punktide b ja c jaoks, punkti a jaoks esitas andmed neist riikidest 27 ja punkti d jaoks 25. Enamik riike esitas vaid kohustuslikud andmed. Ükski riik ei esitanud andmeid, mis võimaldaksid hinnata liikumise, kaubanduse, nõuete eirajate, internetimüügi või vähese tähtsusega abi eeskirjade mõju. Punkti b puhul oli kohustuslikke andmeid väga vähe, mistõttu on keeruline kindlaks teha ja mõista kehtivaid meetmeid⁹. Mis puudutab punkti a aruandlust, siis riikide aruannetes puudusid mõned kohustuslikud andmeväljad, mille põhjus oli sageli kas i) osaliselt plastist valmistatud esemeid käsitlevate andmete vähesus või ii) asjaolu, et statistikas ei tehtud vahet täielikult plastist valmistatud esemetel ja osaliselt plastist valmistatud esemetel. Punktis c esitati jäätmete kohta, mis koguti eraldi, kuid mitte kooskõlas direktiivi nõuetega, nullväärtus või ei esitatud ühtegi väärtust. Mis puudutab punkti d, siis i) kõik riigid ei esitanud kogutud kasutuselt kõrvaldatud kalapüügivahendite koguseid (mida on vaja kogumismäära arvutamiseks) ning ii) vaid mõni üksik riik esitas vabatahtlikud kalapüügivahendi liigi ja materjali alusel liigendatud andmed.

Riigid märkisid sageli, et nad loodavad aruandluse täielikkust järgnevatel aastatel parandada, eelkõige alates 1. jaanuarist 2025 rakendatavate laiendatud tootjavastutuse süsteemide abil.

Usaldusväarsus

Riigid osutasid tihti andmete piiratuse ja täpsusega seotud probleemidele. Andmete kontrollimise meetodeid kasutas vaid väike arv riike (punkti a puhul 17, punkti b puhul 22 ja punkti d puhul 9 riiki), kusjuures kõige sagedamini kasutati andmete täielikkuse kontrolli ja ristkontrolli. Tehti kindlaks mitu täpsusega seotud probleemi (vt 10. lisa), eelkõige joogitopse ja toidupakendeid käsitlevate andmete puhul, kusjuures kõige enam teatati valimi- ja kaetusvigadest. Andmete piiratuse ja täpsusega seotud probleemide tõttu tuleb tõlgendada andmeid ettevaatusega.

Andmete usaldusväarsust aitab hinnata ka esitatud andmete võrdlemine riikide vahel. Näiteks väärtused elaniku kohta olid väga erinevad, mis osutab kas i) võimalikule alaruandlusele (nt piiratud andmekogumispüüdluste tõttu) või ii) ülearuandlusele (nt esitatud andmed hõlmavad valdkondi, mis ei kuulu direktiivi alusel jälgitavate valdkondade hulka). Riikide lõikes olid väga erinevad ka kalapüügivahendite kohta esitatud andmed ning paljud riigid teatasid märkimisväärsest andmete piiratusest sel esimesel aruandeaastal.

⁹ Neli riiki esitasid üksnes kohustusliku teabe, st märkisid iga meetme juurde (jah/ei), kas see kehtib nende riigis. Teised riigid esitasid ka vähemalt mõningast vabatahtlikku teavet, mis võimaldas kindlaks teha konkreetse meetme (URL / poliitikadokumendi viide) või selle jõustumise aasta. 20 riiki täitsid ka täiendavad vabatahtlikud teabeväljad, nagu meetme geograafiline ulatus, sihtrühmad, meetme kohustuslik/vabatahtlik laad jms. Sellegipoolest oli esitatud teave tihti lünklik.

Kuigi plastpakendijäätmete statistika ja direktiivikohase plastpakendiaruandluse ulatus on osaliselt erinev,¹⁰ võib esitatud väärtuste võrdlemine plastpakendijäätmete statistikaga¹¹ (punktide a ja c puhul) võimaldada hinnata andmete usaldusväärsust.

Erinevused kahe andmekogumi vahel võivad osutada täpsusega seotud probleemidele. Näiteks ehkki punkti a all teatatud joogitopsides ja toidupakendites sisalduva plasti kogumass¹² moodustab asjaomastes riikides tekkinud plastpakendijäätmete kogusest keskmiselt peaaegu 8 %, jäid riikide väärtused vahemikku 2–23 %. Samamoodi moodustab turule lastud ühekordselt kasutatavate plastpudelite üldkogus keskmiselt 19 % riikides tekkinud plastpakendijäätmete kogusest (iga riigi kogus on tavaliselt lähemal riigis turule lastud plastpakendite kogusele), kuid esitatud väärtused jäävad vahemikku 0–69 %.

Mis puudutab punkti b, siis esitatud teavet tuleks pidada esimeseks katseks saada ülevaade sellest, millised meetmed riigid on kehtestanud, kuna lähenemisviis oli riigiti üsna erinev ja teavet, mis võimaldaks teatatud meetmeid hinnata, oli vähe.

Punkti d puhul teatatud täpsusega seotud probleemid, mis üldiselt puudutasid vaid suuri osalejaid/sadamaid, osutavad tegelike koguste võimalikule alahindamisele.

Õigeaegsus

Andmete ja teabe esitamise tähtaeg oli 30. juuni 2024 ja sellest pidasid kinni 18 riiki (16 ELi liikmesriiki ja kaks EMP/EFTA riiki) (7. lisa). Veel kolm riiki andsid aru väikese viivitusega (alla ühe kuu) ja ülejäänud aruanded saabusid hiljem (viimane riik esitas oma failid 2024. aasta novembri lõpus). Üks riik ei viinud täielikult lõpule kvaliteedi tagamise protsessi.

Kuna mõne riigi aruandlus hilines, olid eri riikide alarühmade puhul paralleelselt käsil protsessi eri etapid. Mitu riiki ütles, et nende aruandlus hilines konkreetsete esemete, näiteks kalapüügivahendite kohta andmete kogumise protsessi tõttu.

Järjepidevus

Aruandlusprotsessi käigus ilmnis mitu järjepidevusega seotud probleemi, näiteks i) aruande sisu erinev tõlgendamine; ii) esitatud nullväärtused, mis tegelikult olid puuduvad väärtused, ning iii) muude kui aruandevormis märgitud ühikute kasutamine. Kvaliteedi tagamise protsessi käigus need probleemid nii palju kui võimalik lahendati. Aruanded on selle tulemusel siiski mõnevõrra erinevad.

Järjepidevust aja jooksul hinnatakse järgmise aruandluse raames. On oodata, et tänu tänavu saadud kogemustele andmete kvaliteet paraneb.

¹⁰ Esemed, mis ei ole ühekordselt kasutatavad, kuuluvad pakendijäätmete statistika kohaldamisalasse, kuid ei ole hõlmatud direktiiviga, ja vastupidi. Näiteks ei kuulu direktiivi kohaldamisalasse korduskasutuspakendid, kuid neid käsitatakse pakenditena. Ühekordselt kasutatavad plastist joogitopsid ja toidupakendid, mida müüakse tühjalt ilma kavatsuseta neid müügikohas täita, on ühekordselt kasutatavad plasttooted, kuid neid ei käsitata pakenditena.

¹¹ Eurostati statistika, mis kajastab [pakendijäätmeid jäätmekäitlustoimingute kaupa](#). Märkida tuleb ka seda, et i) mõnes riigis võidakse plastpakendijäätmete kogust endiselt alahinnata, nagu selgus varajase hoiatamise hindamise (EEA, 2022) raames, mis põhinesid andmetel kuni aastani 2019, ning ii) plastpakendijäätmete hulk on alates 2009. aastast pidevalt suurenenud.

¹² Täielikult plastist valmistatud esemete massi ja osaliselt plastist valmistatud esemetes sisalduva plasti massi summa.

4. Soovitused aruandluse parandamiseks

Andmeesitajad hindasid kõrgelt tuge, mida pakkus aruandlusprotsessis Euroopa Keskkonnaamet tihedas koostöös komisjoniga (vt 8. lisa). Sellegipoolest võiks tulevase aruandluse jaoks mõningaid aspekte täiustada. Viit neist on kirjeldatud allpool.

- **Juhtivate andmeesitajate määramine.** Riigid peaksid tagama protsessi järjepidevuse, teavitama komisjoni andmeesitajate muutumisest ja tagama õigeaegse aruandluse, arvestades märkimisväärseid viivitusi sel aastal.
- **Riikide andmekogumine.** Riigid esitasid üldjuhul vaid kohustuslikud andmed. Selliste aspektide kohta nagu liikumine, kaubavood, nõuete eirajad jms andmeid ei esitatud, hoolimata nende olulisusest mõnes riigis. Riikides tarbimise vähendamiseks võetud meetmete kirjeldus (punkt b) oli samuti üldiselt üsna puudulik, mistõttu ei olnud võimalik meetmeid nõuetekohaselt hinnata. Peale selle on tänava aruandeperioodi lõpus tehtud uuringu tulemustest (vt 8. lisa) näha, et i) enamik riike ei eelda, et 2025. aasta (vaatlusaasta 2023) aruandluse jaoks saab kasutada direktiivi alusel loodud laiendatud tootjavastutuse süsteemide andmeid, ning ii) vaid mõni üksik riik on juba kindlaks määranud andmeallikad 2025. aasta kahe täiendava aruandekohustuse jaoks (tabeli 1 punktid e ja f). Seepärast soovitatakse parandada kohustuslike ja vabatahtlike andmete esitamist kõigi punktide puhul, mille jaoks tuleb esitada 2025. aastal andmeid. Soovitav on parimate tavade vahetamine riikide vahel ning tööstus- ja jäätmetatistikaga tegelevate spetsialistide tihedam riigisisene koostöö.
- **Aruandevormi täitmine.** Andmeesitajaid julgustatakse täielikult ära kasutama komisjoni pakutavat tuge, et i) suurendada esitatavate andmete ja teabe järjepidevust ja selgust ning ii) vähendada kvaliteedi tagamise protsessiga seotud koormust. Erilist tähelepanu tuleks pöörata kõigile neile valdkondadele, kus esines esimeses aruandluses rohkem probleeme,¹³ ning uutele aruandekohustustele seoses punktidega e ja f.
- **Aruandevormi lihtsustamine.** Võttes arvesse komisjoni eesmärki vähendada aruandluskoormust, saaks kvaliteedikontrolli aruannete vorme lihtsustada. Sama struktuuri kasutamine andmeallikatest/metoodikast, kontrollimismeetoditest ja täpsusega seotud probleemidest teatamiseks suurendaks eri andmevoogude ja riikide vahelist järjepidevust.
- **Võrdlus ajalises lõikes.** Andmeallikad ja metoodika, mida kasutati tänava mõnede andmete esitamiseks, tulevikus eeldatavasti muutuvad. On tähtis, et riigid teataksid muudatustest andmeallikates ja metoodikas täiesti läbipaistval viisil ning selgitaksid erinevusi üksikasjalikult, tehes vahet kehtivate meetmete võimalikul mõjul ja mõjul, mida võivad avaldada muutused aluseks olevates andmeallikates ja metoodikas.

5. Kokkuvõte

Esimene aruandlus, mis hõlmab vaatlusaastat 2022, annab esialgse ülevaate kolme ühekordselt kasutatava toote (joogitopsid, toidupakendid ja joogipudelid) ning plasti sisaldavate kalapüügivahendite tarbimise tasemest ja eraldi kogumise määrast riikide lõikes.

Vastavalt direktiivile on selle esimese aruandluse eesmärk kehtestada võrdlusalus ühekordselt kasutatavate plastist joogitopside ja toidupakendite tarbimise mõõtmiseks, pidades silmas võimalikku siduvate tarbimise vähendamise sihtmäärade kehtestamist ELi tasandil. Samuti on esimese aruandluse eesmärk luua alus selleks, et hinnata võimalike lisameetmete kehtestamist plasti sisaldavate kalapüügivahendite jaoks pärast direktiivi hindamist (2027. aastal), sealhulgas siduvate

¹³ Näiteks mitmesugused punkti a andmeväljad, meetmete liigitamine punkti b jaoks, andmeallikate/metoodika esitamine punkti c all ning jaotus ja teised tegurid punkti d puhul.

kogumismäärade võimalikku kehtestamist kasutuselt kõrvaldatud kalapüügivahendite jaoks. Käesolevas aruandes esitatud andmete ja teabe hindamisel ilmnisid mõned olulised elemendid, mida tuleks arvesse võtta nende võrdlusaluste kasutamisel, nagu märkimisväärsed riikidevahelised erinevused metodikas ja sagedased täpsusega seotud probleemid.

Järgmisel aastal kogutakse esimesed andmed, mis võimaldavad jälgida suundumusi. Tänu sellele on lihtsam aru saada, kas joogitopside ja toidupakendite tarbimise ambitsioonikas vähenemine kooskõlas direktiiviga leiab aset. Samuti võimaldab see välja selgitada, millised tarbimise vähendamise meetmed on veel jõus, ja jälgida mis tahes uusi meetmeid, eriti neid, mis on seotud direktiiviga. Et mõista seost tarbimissuundumuste ja kehtestatud meetmete vahel, on vaja põhjalikumat analüüsi, kuna neid suundumusi ei saa hinnata üksnes praeguses aruandevormis esitatud teabe põhjal.

Mis puudutab ühekordselt kasutatavate plastist joogipudelite eraldi kogumist, siis tulemused näitavad, et paljudel riikidel on head väljavaated saavutada 2025. aasta sihtmäär. Järgmise aasta andmed võimaldavad paremini jälgida riikide edusamme. Andmed võimaldavad ka i) hinnata kasutuselt kõrvaldatud kalapüügivahendite kogumise suundumusi ning ii) paremini mõista uutest laiendatud tootjavastutuse süsteemidest pärit andmete tegelikke tugevaid külgi ja nende andmetega seotud probleeme.

Lisaks on käesoleva esimese aruandluse raames saadud teave ja järgmiste aastate aruandluse raames kogutav teave asjakohane direktiivi hindamisel (mis tuleb läbi viia 2027. aasta juuliks).

6. Lisad

1. lisa. Tarbimise vähendamise meetmed kategooriate ja alamkategooriate kaupa (punkt b)

Kehtivad majanduslikud meetmed hõlmavad järgmist:

- laiendatud tootjavastutuse kohustused (21 riiki), mis on peamiselt seotud direktiivi kohustuslike sätete rakendamisega;
- keskkonnahoidlikud riigihanked (14 riiki), mis on seotud kohustuslike süsteemide, vabatahtlike süsteemide ja laiema keskkonnahoidlike riigihangete poliitikaga. Riikide aruannetest ei selgunud alati täielikult, milliseid konkreetseid keskkonnahoidlikke riigihankeid käsitlevaid sätteid kohaldatakse ühekordselt kasutatavate plastist joogitopside ja toidupakendite suhtes;
- vahendid, millega tagatakse allahindlus tarbijatele, kes kasutavad korduskasutatavaid alternatiive (12 joogitopside ja 7 toidupakendite puhul). Need meetmed olid sageli vabatahtlikud ja mõnel juhul kohaldati neid piirkondlikul tasandil;
- maksud kõnealust liiki tooteid turule laskvatele ettevõtjatele (11 riiki), mis olid üldjuhul kohustuslikud ja mida kohaldati riigi tasandil;
- subsiidiumid / vähendatud maksud ettevõtjatele, kes pakuvad korduskasutatavaid alternatiive (5 riigis joogitopside puhul ja 6 riigis toidupakendite puhul).

Kõige sagedasemad teadlikkuse suurendamise meetmed olid järgmised:

- kampaaniad, mille eesmärk on suurendada teadlikkust ühekordselt kasutatavate plastist joogitopside/toidupakendite kahjulikust keskkonnamõjust (vastavalt 21 ja 20 riiki);
- ühekordselt kasutatavate plastist joogitopside/toidupakendite kestlike alternatiivide (nt korduskasutatavate toidupakendite) kasutamise soodustamine (20 riigis joogitopside puhul ja 18 riigis toidupakendite puhul).

Kõige sagedasemad meetmed kestlike alternatiivide kasutamise soodustamiseks olid järgmised:

- tasuta avalike joogiveekohtade edendamine, et innustada inimesi võtma kaasa taastäidetav tops või jooma kraanist (16 riiki);
- ühekordselt kasutatavate plastist joogitopside/toidupakendite korduskasutatavate alternatiivide kasutamise soodustamine haldusasutustes (16 riigis joogitopside puhul ja 15 riigis toidupakendite puhul);
- ühekordselt kasutatavate plastist joogitopside/toidupakendite korduskasutatavatest alternatiividest lähtuvate ärimudelite edendamine (14 riigis joogitopside puhul ja 13 riigis toidupakendite puhul);
- ettevõtjate kohustus või stiimulid i) pakkuda lõpptarbijale müügikohas ühekordselt kasutatavate plastist joogitopside/toidupakendite kestlike alternatiive (17 riigis joogitopside puhul ja 16 riigis toidupakendite puhul) või ii) teha avalikel suurüritustel tarbijatele kättesaadavaks ühekordselt kasutatavate plastist joogitopside/toidupakendite korduskasutatavad alternatiivid (13 riiki).

Silma paistsid ka järgmist liiki meetmed:

- kvantitatiivsed sihtmäärad turule lastavate ja tarbijatele kättesaadavaks tehtavate ühekordselt kasutatavate plastist joogitopside/toidupakendite osakaalu vähendamiseks (15 riigis joogitopside puhul ja 14 riigis toidupakendite puhul, vt 1. selgitus);

- ühekordselt kasutatavate plastist joogitopside/toidupakendite kasutamise piirangud tarbijatele jookide ja toidu serveerimisel (10 riigis joogitopside puhul ja 9 riigis toidupakendite puhul).

Teatati ka järgmistest meetmetest, mis ei sobitu täielikult ühtegi eespool nimetatud kategooriasse:

- valitsuse rahaline toetus tehnoloogia täiustamiseks ja suutlikkuse suurendamiseks, et pakkuda alternatiive ühekordselt kasutatavatele plastist joogitopsidele/toidupakenditele, mille suhtes kohaldatakse turustuspiiranguid;
- strateegiline planeerimine ja juhenddokumendid;
- ümarlaudade korraldamine.

All olevates tabelites on esitatud täielik ülevaade kehtivatest meetmetest kategooriate ja alamkategooriate kaupa.

Kehtivate meetmete arv (joojitopsid)	AT	BE	BG	HR	CY	CZ	DK	EE	FI	FR	DE	GR	HU	IE	IT	LV	LT	LU	MT	NL	NO	PL	PT	RO	SK	SL	ES	SE	Kehtivate meetmete koguarv	Kehtivate meetmetega riikide arv
Direktiivi (EL) 2019/904 artikli 17 lõike 3 kohased pädevate asutuste ja majandussektorite vahelised kokkulepped <small>Normaalajaga, mille kestus ei ületa joojitopside tüüpilist kestust</small>	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	2	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	7	6	
Ettevõtjate kohustus teavitada tarbijaid või kutsuda neid üles kasutama ühekordselt kasutatavate plastist joojitopside alternatiive <small>Normaalajaga, mille kestus ei ületa joojitopside tüüpilist kestust</small>	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	
Korduskasutatavate alternatiivide või plaastavade toodete <small>Normaalajaga, mille kestus ei ületa joojitopside tüüpilist kestust</small>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Ettevõtjate kohustus teavitada tarbijaid või kutsuda neid üles kasutama ühekordselt kasutatavate plastist joojitopside arvu	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	3	3	
Muu – kokkulepped, mis ei sisalda [asjaomaste majandussektorite] ettevõtjate kohustus teavitada tarbijaid või kutsuda neid üles kasutama ühekordselt kasutatavate plastist joojitopside alternatiive või korduskasutusüsteeme														1													1	1		
Teadlikkuse suurendamise meetmed <small>Kampaaniad (sh püüdnud suurendada teadlikkust kaaskonnaliikumise, mis tuleneb püüdnud suurendada teadlikkust kaaskonnaliikumise, mis tuleneb püüdnud suurendada teadlikkust kaaskonnaliikumise)</small>	3	5	1	2	2	2	1	2	2	5	1	1	0	1	3	3	3	3	2	3	0	1	1	1	2	1	0	2	56	26
Muu – teadlikkuse suurendamise kampaaniad	1	1	1	0	1	1	1	1	3	0	1	0	1	1	2	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	1	24	21
Muu – haridusprogramm koolides																												1	1	
Ühekordselt kasutatavate plastist joojitopside kestlike alternatiivide (nt korduskasutatavate joojitopside) kasutamise soodustamine <small>Korduskasutusel põhinevad süsteemid (nt tule-oma-topsiga-süsteemid) kasutavate kauplemiskohade edendamine</small>	1	4	0	1	1	1	0	1	0	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	0	0	1	22	19
Majandushoovad	5	2	1	2	0	2	4	3	3	5	3	3	1	3	4	4	5	2	2	1	3	1	3	3	1	3	3	4	79	28
Tagastussüsteem	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	1	0	9
Lasendatud tootjavastutuse kohustus ühekordselt kasutatavate plastist joojitopside suhtes	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1	21	21
Kaaskonnahoidlikud niiskend <small>vaatamata, millele tuginevad alternatiivseid seadmeid, mis on loodud kasutada ühekordselt kasutatavate plastist joojitopsi korduskasutamiseks</small>	1	1	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	2	2	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	16	14
Maksud ühekordselt kasutatavate plastist joojitopsi turule lastavate ettevõtjatele	1	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	12	12	
Muu																											1	1	0	
Muu – toetusd omavõltuste algatusena jaoks, mille eesmärk on vähendada äärmiselt															1												1	1	1	
Muu – ettevõtjate kohustus teavitada tarbijaid kasutamise ja suutlikkuse suurendamiseks, et pakkuda alternatiiv ühekordselt kasutatavate plastitoodetele, mille suhtes kohaldatakse turustuspiiranguid, ning toetus neid alternatiivseid tootvate														1													1	1	1	
Subsidiumid või vähendatud maksud ettevõtjatele, kes laevavad turule ühekordselt kasutatavate plastist joojitopside korduskasutatavaid alternatiivseid	1	0	0	0	0	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	5
Turustus- ja kasutuspiirangud	0	4	0	2	0	0	0	1	0	3	2	0	0	1	0	4	2	0	1	1	0	0	3	0	3	0	0	2	30	14
Muu – keelid pakkuda müügil kohas tasuta ühekordselt kasutatavate plastist joojitopsi ja kohustus teha kindlustatavaks														1													1	1	1	
Ühekordselt kasutatavate plastist joojitopside kätesaadavaks tegemise piirangud teatavates konkreetsetes kohtades (nt avalikud rannad või parkid) või teatavate ettevõtjate ja haldusasutuste jaoks <small>ühemüüsi kohustus teavitada tarbijaid joojitopside turule lastavate piirangud, et tagada nende asendamine alternatiividega, mis on korduskasutatavad või ei sisalda plasti või sisaldavad vähem plasti, nagu on osutatud direktiivi (EL) 2019/904 artikli 4 lõike 1 kolmandas lõigus</small>	0	2	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	7	6
Ühekordselt kasutatavate plastist joojitopside kasutamise piirangud <small>biotähtsate jooke serveerimisele</small>	0	2	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1	11	10
Muu									1	1																		2	2	
Muu – doonori joojitopside kasutamine									1	1																		1	1	
Muu –									1	1																		1	1	
Ühekordselt kasutatavate plastist joojitopside kestlike alternatiivide (sh korduskasutatavate plastist joojitopside) kasutamise soodustamine	5	3	3	2	0	1	1	5	2	4	7	2	0	2	3	11	5	5	4	3	0	5	6	2	4	3	2	3	112	26
Tule-oma-topsiga-süsteemid, mis võimaldavad tarbijatel kasutada oma joojitopsi	1	1	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	1	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	1	1	13	13
Ettevõtjate kohustus või stimuld teha tarbijatele suurtel avalikel üritustel kätesaadavaks ühekordselt kasutatavate plastist joojitopside korduskasutatavaid alternatiivseid	1	2	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	15	13	
Ettevõtjate kohustus või stimuld pakkuda lõpptarbijale müügil kohas ühekordselt kasutatavate plastist joojitopside kestlike alternatiivseid	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	1	17	17
Ühekordselt kasutatavate plastist joojitopside korduskasutatavate alternatiivide kasutamise soodustamine haldusasutustes	1	2	1	1	0	1	0	1	0	0	0	1	0	3	0	1	1	0	1	0	2	1	0	1	1	0	0	19	15	
Muu										1																		1	1	
Muu – meetmed ettevõtjatele, et teha tarbijatele avalikel üritustel kätesaadavaks ühekordselt kasutatavate plastist joojitopside korduskasutatavaid alternatiivseid (muud meetmed kui kohustus ja stimuld)															1												1	1		
Muu – ettevõtjate tegevuskavad ühekordselt kasutatavate plastist joojitopside kasutamise vähendamiseks																											1	1		
Muu – suunised ühekordselt kasutatavate plastist joojitopside korduskasutatavate alternatiivide kasutamise kohta suurüritustel															2												2	1		
Muu – suunised avalike üritustele korraldamise kohta															1												1	1		
Ühekordselt kasutatavate plastist joojitopside korduskasutatavate alternatiivide lähtuvate äärmuslike edendamine	1	2	0	0	0	0	1	1	1	2	0	0	4	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	19	14
Tasuta avalike joojitopsikohtade edendamine, et sisustada himeid <small>või muu kaasaegsetele toote või sööma kranatid</small>	0	1	0	0	0	0	1	0	2	1	1	0	1	2	4	1	1	1	0	0	1	2	0	1	0	1	0	22	16	
Kvantitatiivsed sihtmäärad <small>Plastitoodete turule lastavate toote koguse ja teatavates kätesaadavaks tehtavate ühekordselt kasutatavate plastist joojitopside korduskasutatavate alternatiivide osakaalu</small>	2	0	0	0	0	1	1	0	0	2	0	1	0	0	2	1	1	0	0	0	1	1	0	1	1	0	1	2	19	15
Kvantitatiivsed sihtmäärad turule lastavate ja tarbijatele kätesaadavaks tehtavate ühekordselt kasutatavate plastist joojitopside osakaalu vähendamiseks	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	5	5	
Kvantitatiivsed sihtmäärad turule lastavate ja tarbijatele kätesaadavaks tehtavate ühekordselt kasutatavate plastist joojitopside osakaalu vähendamiseks	1	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	0	1	1	0	1	1	0	1	0	1	14	14	

Kehtivate meetmete arv (toidupakendid)	AT	BE	BG	HR	CY	CZ	DK	EE	FI	FR	GR	HU	IS	IE	IT	LV	LT	LU	MT	NL	NO	PL	PT	RO	SK	SL	ES	SE	Kehtivate meetmete koguarv	Meetmed kehtestanud riikide arv	
Direktiivi (EL) 2019/904 artikli 17 lõike 3 kohased pädevate asutuste ja majandusektorite vahelised kokkulepped	0	2	1	0	0	0	0	0	3	2	0	1	0	0	0	2	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	13	3	
Kokkulepped, mis sisaldavad [sajomaste majandusektorite] ettevõtjate kohustusel teavitada tarbijad või kutsuda neid üles kasutama ühekordset kasutatavat plastist toidupakendite alternatiive või korduskasutusüsteeme	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	
Kokkulepped, mis sisaldavad kvantitatiivseid sihtmäärasid korduskasutatavate alternatiivide või plastivabade toodete turustamiseks	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	
Kokkulepped, mis sisaldavad kvantitatiivseid sihtmäärasid turule lastavate ühekordset kasutatavate plastist toidupakendite arvu vähendamiseks	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	6	5	
Muu – kokkulepped [sajomaste majandusektorite] ettevõtjate, et teavitada ühekordset kasutatavate plastitoodete mõjust									1																			1	1		
Muu – pakendite ja plasti koguse vähendamine									1																			1	1		
Teadlikkuse suurendamise meetmed	3	4	1	2	0	2	1	2	2	5	1	1	0	2	2	3	3	3	3	2	3	0	1	1	1	2	1	0	2	53	25
Kampaaniad (sh prügforsuskampaaniate osana), et suurendada teadlikkust ühekordset kasutatavate plastist toidupakendite kahjulikust keskkonnast, mis tuleneb prüglamisest ja muust sobimatust jäämete kõrvaldamisest	1	1	1	0	0	1	1	1	3	0	1	0	1	2	2	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	0	24	20	
Muu – teadlikkuse suurendamise kampaaniad																												0	0		
Muu – haridusprogrammi loomine																												1	1		
Ühekordset kasutatavate plastist toidupakendite kehtivate alternatiivide (nt korduskasutatavate toidupakendite) kasutamise soodustamine	1	2	0	1	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1	18	17	
Korduskasutusel põhinevaid süsteeme (nt tule-oma-karbiga-süsteemi) kasutavate kauplemiskohtade edendamine	1	1	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	10	10	
Majandushoovad	4	3	1	1	1	3	3	3	5	3	3	1	4	2	3	5	2	2	1	2	1	2	2	1	2	3	2	3	89	29	
Tagatisrahasüsteem	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	5	5	
Laendatud tootjavastutuse kohustusel ühekordset kasutatavate plastist toidupakendite tootjatele	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	1	1	21	21	
Keskonnahoidlikud riigihanked	1	1	1	0	0	1	0	1	1	0	1	1	3	1	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	16	14
Vahendid, millega tagatakse allhindlus tarbijate, kes ostavad ühekordset kasutatavate plastist toidupakendite korduskasutatava alternatiivi	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	7	7	
Maksud ühekordset kasutatavate plastist toidupakendite turule lastavate ettevõtjatele	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1	1	11	11	
Muu – teed pakkuda müügikohas tasuta ühekordset kasutatavate plastist toidupakendite ja kohustus teha hind osajale nähtavaks																												1	1		
Muu – valituse rahaline toetus tehnoloogiate arendamiseks ja suutlikkuse suurendamiseks, et pakkuda alternatiiv ühekordset kasutatavate plastitoodetele, mis suhtes kohaldatavate turustuspiirangude, ning toetus neid alternatiivseid tootjate ettevõtjatele											1																	1	1		
Subsidiumid või vahendatud maksud ettevõtjatele, kes lasevad turule ühekordset kasutatavate plastist toidupakendite korduskasutatavaid alternatiive	1	1	0	0	0	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	6	
Turustus- ja kasutuspiirangud	0	2	0	0	0	0	1	0	2	2	0	0	0	0	4	2	0	1	1	1	0	0	3	0	3	0	0	2	24	12	
Ühekordset kasutatavate plastist toidupakendite kättesaadavaks tegemise piirangud teatavates konkreetses kohtades (nt avalikud raiamad või parkid) või teatavate ettevõtjate ja haldusasutuste jaoks	0	2	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	10	6		
Ühekordset kasutatavate plastist toidupakendite turule lastmise piirangud, et tagada nende asendamine alternatiividega, mis on korduskasutatavad või ei sisalda plasti või sisaldavad vähem plasti, nagu on osutatud direktiivi (EL) 2019/904 artikli 4 lõike 1 kohandades õigus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2	0	1	0	0	1	6	5	
Ühekordset kasutatavate plastist toidupakendite kasutamise piirangud tarbijatele toidu serveerimisel	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1	8	8	
Muu									1	1																		2	2		
Soome plasti tegevuskava "Vähenda ja väldi, võta ringlusesse ja asenda"									1																			1	1		
Muu									1																			1	1		
Ühekordset kasutatavate plastist toidupakendite kehtivate alternatiivide (sh korduskasutatavate plastist toidupakendite) kasutamise soodustamine	6	8	3	1	0	2	0	4	2	3	7	1	0	1	5	9	6	6	5	3	3	0	4	3	2	3	1	4	94	25	
Tule-oma-karbiga-süsteemid, mis võimaldavad tarbijatel kasutada oma toidutarpi	1	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	1	13	13	
Ettevõtjate kohustus või stimuld teha tarbijatele suurtel avalikel üritustel kättesaadavaks ühekordset kasutatavate plastist toidupakendite korduskasutatavaid alternatiive	1	2	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	2	1	1	1	0	1	0	0	1	0	1	0	0	1	15	13	
Ettevõtjate kohustus või stimuld pakkuda lõpptarbijale müügikohas ühekordset kasutatavate plastist toidupakendite kehtivate alternatiive	1	0	1	1	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	0	0	1	16	16	
Ühekordset kasutatavate plastist toidupakendite korduskasutatavate alternatiivide kasutamise soodustamine haldusasutustes	1	2	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	1	3	1	1	1	0	1	0	1	0	0	0	1	0	17	14	
Muu – ettevõtjate tegevuskava ühekordset kasutatavate plastist toidupakendite kättesaadavaks tegemiseks									1																			1	1		
Muu – suunist ühekordset kasutatavate plastist toidupakendite korduskasutatavate alternatiivide kasutamise kohta suurriistade tootjatele															1													1	1		
Muu – meetmed ettevõtjatele, et teha tarbijatele avalikel suurriistade kättesaadavaks ühekordset kasutatavate plastist toidupakendite korduskasutatavaid alternatiive (muud meetmed kui kohustusel ja stimuld)															1													1	1		
Muu – suunist avalike suurriistade korraldamise kohta															1													1	1		
Ühekordset kasutatavate plastist toidupakendite kehtivate alternatiivide (sh korduskasutatavate plastist toidupakendite) kasutamise edendamine	1	2	0	0	0	0	0	1	3	0	0	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	14	11		
Ühekordset kasutatavate plastist toidupakendite korduskasutatavate alternatiivide (sh korduskasutatavate plastist toidupakendite) kasutamise edendamine	1	2	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	14	13		
Tasuta avalike koguvõrkade edendamine, et muustada nimesi võrka taastatavaks tops või poma kriianist	0	1	0	0	0	0	1	0	2	1	1	0	1	2	4	1	1	1	1	0	0	1	2	0	1	0	1	0	22	16	
Muu									1																			1	1		
Kvantitatiivsed eesmärgid	2	0	0	0	1	1	0	0	2	0	1	0	0	2	1	0	0	0	0	1	1	0	1	1	0	1	1	2	18	14	
Kvantitatiivsed sihtmäärad turule lastavate ja tarbijatele kättesaadavaks tehtavate ühekordset kasutatavate plastist toidupakendite osakaalu suurendamiseks	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	5	5	
Kvantitatiivsed sihtmäärad turule lastavate ja tarbijatele kättesaadavaks tehtavate ühekordset kasutatavate plastist toidupakendite osakaalu vähendamiseks	1	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	1	1	0	1	0	1	13	13	

2. lisa. Kvantitatiivsed sihtmäärad ühekordselt kasutatavate plastist joogitopside ja toidupakendite tarbimise vähendamiseks (punkt b)

Direktiiv ei sisalda kvantitatiivseid sihtmäärasid ühekordselt kasutatavate plastist joogitopside ja toidupakendite tarbimise vähendamiseks, kuid selles kutsutakse riike üles saavutama nende toodete tarbimise „ambitsioonikas ja pidev vähenemine“ aastatel 2022–2026.

Tänavu esitatud andmete põhjal on 15 riiki juba kehtestanud kvantitatiivsed sihtmäärad, et vähendada turule lastavate ühekordselt kasutatavate plastist joogitopside kogust, ja 14 riiki on juba kehtestanud kvantitatiivsed sihtmäärad, et vähendada turule lastavate ühekordselt kasutatavate plastist toidupakendite kogust (Lätil on sihtmäärad vaid joogitopside jaoks). Järgmises tabelis antakse ülevaade riikide aruandlusfailides esitatud kvantitatiivsetest sihtmääradest ja poliitikaviidetest. Tabelis esineb lünki, kuna aruandevormi väljad meetmete kirjeldamiseks (nt meetme kirjeldus, poliitikaviite URL, jõustumise aasta, geograafiline tasand jne) olid vabatahtlikud, mistõttu kõik riigid neid ei täitnud.

Riik	Vähendamise sihtmäär	Viide/URL
Austria	Turule lastavate ühekordselt kasutatavate plastpakendite koguse vähendamine 20 % aastaks 2025 võrreldes 2018. aastaga	https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20002086
Tšehhi	Väiksemad näitajad 2026. aastal	Riiklik jäätmekava
Taani	50 % aastaks 2026	https://mim.dk/media/ouwjnpp5/aftaletekst-foelgning-paa-aftale-om-klimaplan-for-engroen-affaldssektor.pdf
Prantsusmaa	15 % alates 1. jaanuarist 2022 ja 8 % alates 1. jaanuarist 2024	https://www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFTEXT000044205692
Kreeka	30 % aastaks 2024 ja 60 % aastaks 2026 võrreldes 2022. aastaga	Seadus 4736/2020
Iirimaa	–	Ringmajanduse strateegia, mis ringmajanduse õigusakti kohaselt peab sisaldama korduskasutamise sihtmäärasid eri sektoritele, sealhulgas pakendite jaoks. Praegu on käsil strateegia ajakohastamine
Itaalia	–	Aggiornamento 2021–2026 del Piano regionale di Gestione dei Rifiuti e delle Bonifiche 2015
Läti	–	Plasti sisaldavate toodete tarbimise vähendamise seadus, https://likumi.lv/ta/en/en/id/323733-law-on-the-reduction-of-consumption-of-products-containing-plastic
Madalmaad	Vähemalt 40 % aastaks 2026 võrreldes 2022. aastaga	https://open.overheid.nl/documenten/ronl-9b1cda6564e27b4ef7267c9a13aff00e46c6a6e1/pdf
Norra	50 % aastaks 2026	Joogitopside ja toidupakendite tarbimise vähendamise riiklik sihtmäär. Vt järgmise kokkuleppe punkt 4: https://www.regjeringen.no/contentassets/e83f4f1084b740c48bcbe79d8c6de05a/2024-04-02-signert-plastpartnerskap-med-vedlegg.pdf
Portugal ¹⁴	80 % aastaks 2026 võrreldes 2022. aastaga 90 % aastaks 2030 võrreldes 2022. aastaga	Riiklikud eesmärgid ühekordselt kasutatavate joogitopside ja koheseks tarbimiseks mõeldud toitu sisaldavate toidupakendite tarbimise vähendamiseks, https://diariodarepublica.pt/dr/detalhe/decreto-lei/78-2021-171871496 . Dekreetseaduse nr 78/2021 artikkel 5 (kehtivas sõnastuses)
Rumeenia	5 % aastal 2023, 10 % aastal 2024, 15 % aastal 2025 ja 20 % aastal 2026 võrreldes 2022. aastaga	Valitsuse määrus nr 6/2021 teatavate plasttoodete keskkonnamõju vähendamise kohta, https://www.mmediu.ro/articol/ordonanta-6-2021-privind-reducerea-impactului-anumitor-produse-din-plastic-asupra-mediului-directiva-904-2019-a-parlamentului-european-si-a-consiliului-privind-reducerea-impactului-anumitor-produse-din-plastic-asupra-mediului/3122 ; https://www.afm.ro/legislatie_declaratii_produse_plastic_unica_folosinta.php

¹⁴ Tootes sisalduva plasti massi alusel.

Sloveenia	20 % aastaks 2026 võrreldes 2022. aastaga	Dekreet teatavate plasttoodete keskkonnamõju vähendamise kohta (ametlikud väljaanded 132/22 ja 49/24, artikli 4 lõige 1)
Hispaania	50 % kaalupõhiselt aastaks 2026 võrreldes 2022. aastaga 70 % kaalupõhiselt aastaks 2022 võrreldes 2030. aastaga	https://www.boe.es/eli/es/l/2022/04/08/7/con , artikkel 5
Rootsi	50 % aastaks 2026 võrreldes 2022. aastaga	–

Järgmise aasta aruandlus heidab valgust nii i) riikide edusammudele nende kvantitatiivsete sihtmäärade saavutamisel kui ka ii) direktiivi üldeesmärgile vähendada märkimisväärselt ja kestlikult tarbimist. Mõningaid probleeme on näha juba praegu. Näiteks i) mõni riik, kes on kehtestanud viimaste aastate jaoks sihtmäärad, ei esitanud andmeid turule lastud koguste kohta (Prantsusmaa ja Sloveenia); ii) mõni riik, kes teatas kõrgelennulistest eesmärkidest, ei teatanud eriti kõrgelennuliste meetmete olemasolust (Taani, Madalmaad, Norra ja Portugal) ning iii) mõni riik kasutas võrdlusaastana mõnda muud aastat kui direktiiviga ette nähtud aasta (2022) (Austria, Prantsusmaa).

3. lisa. Ühekordselt kasutatavate plastist joogipudelite eraldi kogumise määr (punkt c) ja kehtestatud tagatisrahasüsteemid

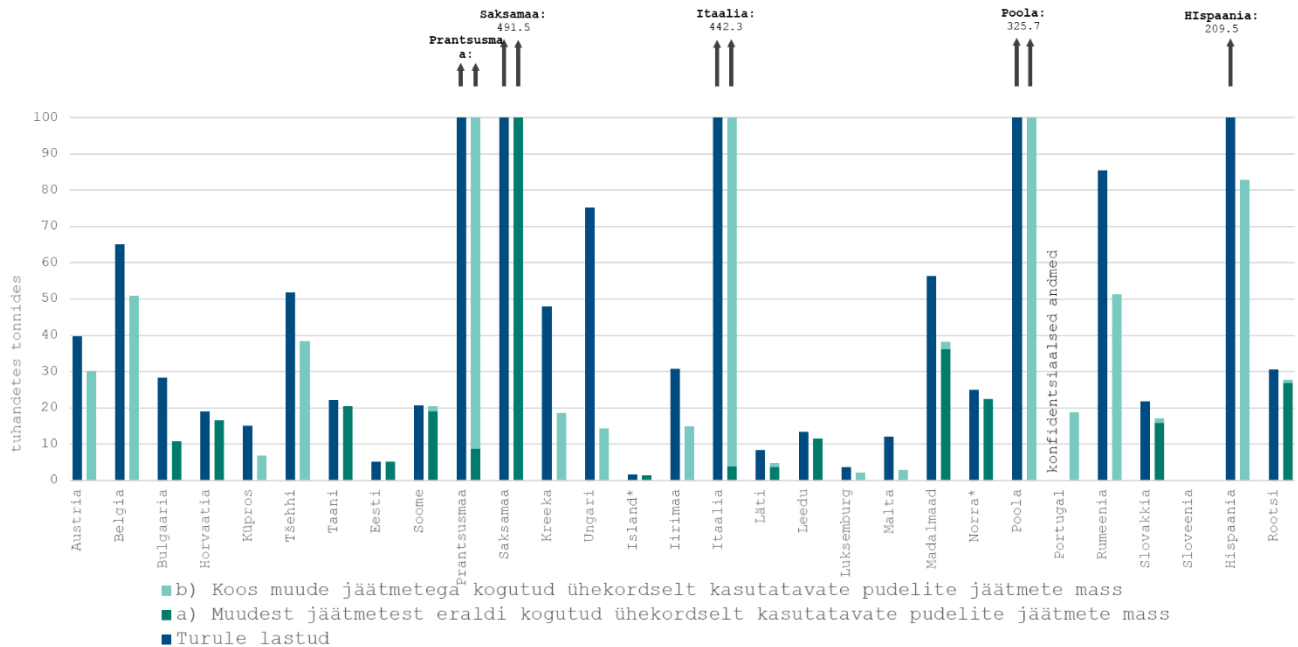
Riik	Kogumismäär	Tagatisrahasüsteemi kasutamine eraldi kogumise andmete allikana (nagu on märgitud direktiivkohase aruandluse kvaliteedikontrolli aruandes)	Tagatisrahasüsteem plastist joogipudelite jaoks (EEA, 2025 ja EEA, 2024)
Eesti	100,66	Jah	Jah
Poola	100,00	Ei	Luuakse 2025. aastal
Soome	98,83	Jah	Jah
Saksamaa	97,11	Jah	Jah
Taani	91,94	Ei ole märgitud	Jah
Rootsi	90,33	Jah	Jah
Norra*	89,74	Jah	Jah
Leedu	86,94	Ei ole märgitud	Jah
Horvaatia	86,62	Ei ole märgitud	Jah
Island*	84,31	Jah	Jah
Slovakkia	78,98	Jah	Jah
Belgia	78,21	Ei (laiendatud tootjavastutuse süsteem)	Ei
Austria	75,98	Ei ole märgitud	Luuakse 2025. aastal
Tšehhi	74,20	Ei (laiendatud tootjavastutuse süsteem)	Luuakse 2026. aastal
Madalmaad	67,73	Jah	Jah
Itaalia	67,03	Ei (laiendatud tootjavastutuse süsteem)	Ei
Luksemburg	61,63	Ei ole märgitud	Ei
Rumeenia	60,07	Andmed puuduvad	Ei
Läti	56,84	Ei (laiendatud tootjavastutuse süsteem)	Jah, laiendati 2023. aastal
Prantsusmaa	53,28	Ei (laiendatud tootjavastutuse süsteem)	Loomist arutatakse
Iirimaa	48,66	Ei	Loodi 2024. aastal
Küpros	45,62	Ei (laiendatud tootjavastutuse süsteem)	Loomisel
Portugal	43,12	Ei ole märgitud	Loodi 2024. aastal
Hispaania	39,52	Ei	Ei
Kreeka	38,68	Ei	Loomine edasi lükatud 2025. aastasse
Bulgaaria	38,21	Ei ole märgitud	Ei
Malta	24,96	Ei	Loomine kavas
Ungari	19,17	Ei	Loodi 2024. aastal
Sloveenia	–	Ei ole märgitud	Ei

Märkused. Riigid on järjestatud ühekordselt kasutatavate plastist joogipudelite eraldi kogumise määra alusel, mis põhineb esitatud andmetel. Riigid, kes saavutavad 2025. aasta eraldi kogumise sihtmäära, on paksus kirjas.

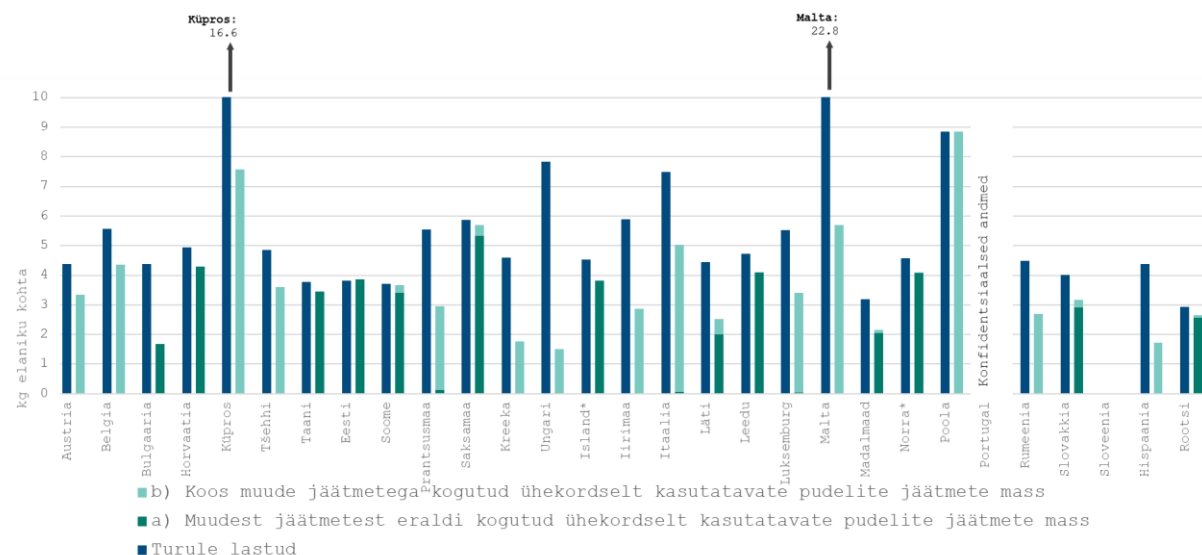
Allikas: esitatud andmetel põhinevad arvutused, lisaks ELi riikide puhul [EEA \(2025\)](#) ja jäätmekäitlust käsitlevad riikide profiilid ning EMP/EFTA riikide puhul [EEA \(2024\)](#).

4. lisa. Turule lastud ühekordselt kasutatavate plastist joogipudelite ja eraldi kogutud ühekordselt kasutatavate plastist joogipudelite absoluutkogused ja kogused elaniku kohta (punkt c)

Joonis 11. Turule lastud ühekordselt kasutatavate plastist joogipudelite ja eraldi kogutud ühekordselt kasutatavate plastist joogipudelite absoluutkogus riikide kaupa

Joonis 12. Turule lastud ühekordselt kasutatavate plastist joogipudelite ja eraldi kogutud ühekordselt kasutatavate plastist joogipudelite kogus elaniku kohta riikide kaupa

Märkus. Kogus elaniku kohta on arvatud, jagades teatatud koguse asjaomase riigi elanike arvuga (riigi keskmine rahvaarv 2022. aastal, Eurostat (2024a)).

5. lisa. Esitatud andmed kalapüügivahendite liikide ja materjalide lõikes (punkt d)

Komisjoni rakendusotsusega (EL) 2021/958 ette nähtud aruandevorm võimaldab riikidel esitada andmed liigendatuna kalapüügivahendi liigi ja materjali alusel. Üks riik (Prantsusmaa) esitas täielikult liigendatud andmed ja viis riiki esitasid osaliselt liigendatud andmed, eelkõige turule lastud koguste ja plastisisalduse kohta. Esitatud väärtused leiab järgmistest tabelitest.

Turule lastud kalapüügivahendid

			PLAST (PLASTI SISALDAVATES KALAPÜÜGIVAHENDITES)				
Riik	Aasta	Plastid kokku	Plast plasti sisaldavates kalapüügivahendites ja nende osades kokku (tonnides) (A+B+C+F)	Jämedaast niidist võrgupaneelid (1) (diameeter >1 mm) (A)	Peenest niidist võrgupaneelid (diameeter <=1 mm) (B)	Muud plastist kalapüügivahendid või nende osad (C)	Poid, ujukid, trossid (F)
Horvaatia	2022	Plastid kokku	353,10	219,00		126,75	7,35
Horvaatia	2022	Polipropüleen (PP)					
Horvaatia	2022	Polietüleen (PE)					
Horvaatia	2022	Kõrgmolekulaarne polietüleen (HMPE)					
Horvaatia	2022	Naklon					
Horvaatia	2022	Muu (PET, PVC, HDPE, EVA jne)					
Horvaatia	2022	Polimeeride segu					
Küpros	2022	Plastid kokku	0,74	0,44	0,00	0,20	0,10
Küpros	2022	Polipropüleen (PP)		0,10			
Küpros	2022	Polietüleen (PE)		0,14			
Küpros	2022	Kõrgmolekulaarne polietüleen (HMPE)					
Küpros	2022	Naklon		0,20		0,20	0,10
Küpros	2022	Muu (PET, PVC, HDPE, EVA jne)		0,00			
Küpros	2022	Polimeeride segu					
Prantsusmaa	2022	Plastid kokku	3554,94	368,66	694,94	1743,22	748,12
Prantsusmaa	2022	Polipropüleen (PP)		0,00	0,00	25,58	28,26
Prantsusmaa	2022	Polietüleen (PE)		31,00	1,29	1590,15	97,10
Prantsusmaa	2022	Kõrgmolekulaarne polietüleen (HMPE)		257,50	0,00	4,20	29,13
Prantsusmaa	2022	Naklon		70,80	607,32	0,36	100,44
Prantsusmaa	2022	Muu (PET, PVC, HDPE, EVA jne)		1,53	0,00	48,53	162,81
Prantsusmaa	2022	Polimeeride segu		7,83	26,33	74,40	330,38
Kreeka	2022	Plastid kokku	1050,00	1050,00	0,00	0,00	0,00
Kreeka	2022	Polipropüleen (PP)		20,00			
Kreeka	2022	Polietüleen (PE)		130,00			
Kreeka	2022	Kõrgmolekulaarne polietüleen (HMPE)		200,00			
Kreeka	2022	Naklon		700,00			
Kreeka	2022	Muu (PET, PVC, HDPE, EVA jne)					
Kreeka	2022	Polimeeride segu					
Island	2022	Plastid kokku	1464,22				
Island	2022	Polipropüleen (PP)					
Island	2022	Polietüleen (PE)					
Island	2022	Kõrgmolekulaarne polietüleen (HMPE)					
Island	2022	Naklon					
Island	2022	Muu (PET, PVC, HDPE, EVA jne)					
Island	2022	Polimeeride segu					
Portugal	2022	Plastid kokku	3074,50	3074,50	0,00	0,00	0,00
Portugal	2022	Polipropüleen (PP)					
Portugal	2022	Polietüleen (PE)					
Portugal	2022	Kõrgmolekulaarne polietüleen (HMPE)					
Portugal	2022	Naklon					
Portugal	2022	Muu (PET, PVC, HDPE, EVA jne)					
Portugal	2022	Polimeeride segu		3074,50			
Rumeenia	2022	Plastid kokku	0,86	0,00	0,00	0,86	0,00
Rumeenia	2022	Polipropüleen (PP)					
Rumeenia	2022	Polietüleen (PE)					
Rumeenia	2022	Kõrgmolekulaarne polietüleen (HMPE)					
Rumeenia	2022	Naklon				0,58	
Rumeenia	2022	Muu (PET, PVC, HDPE, EVA jne)				0,28	
Rumeenia	2022	Polimeeride segu					

			METALL (PLASTI SISALDAVATES KALAPÜÜGIVAHENDITES)			
Riik	Aasta	Metallid kokku	Metall plasti sisaldavates kalapüügivahendites ja nende osades kokku (tonnides) (G+I-J)	Kalapüügivahendi osad, mis ei ole plastist (2) (I)	Poid, ujukid, trossid (J)	
Horvaatia	2022	Metallid kokku	122,38	122,38		
Horvaatia	2022	Teras				
Horvaatia	2022	Alumiinium				
Horvaatia	2022	Pli				
Horvaatia	2022	Muu metall või segametallid				
Küpros	2022	Metals total	0,20	0,20	0,00	
Küpros	2022	Teras				
Küpros	2022	Alumiinium				
Küpros	2022	Pli				
Küpros	2022	Muu metall või segametallid				
Prantsusmaa	2022	Metallid kokku	620,27	0,00	620,27	
Prantsusmaa	2022	Teras			272,57	
Prantsusmaa	2022	Alumiinium			0,24	
Prantsusmaa	2022	Pli			346,66	
Prantsusmaa	2022	Muu metall või segametallid			0,80	
Rumeenia	2022	Metallid kokku	0,49	0,49	0,00	
Rumeenia	2022	Teras				
Rumeenia	2022	Alumiinium		0,04		
Rumeenia	2022	Pli		0,45		
Rumeenia	2022	Muu metall või segametallid				

			KUMM (PLASTI SISALDAVATES KALAPÜÜGIVAHENDITES)			
Riik	Aasta	Kumm kokku	Kumm plasti sisaldavates kalapüügivahendites ja nende osades kokku (tonnides) (H+K+L)	Kalapüügivahendi osad, mis ei ole plastist (2) (K)	Poid, ujukid, trossid (L)	
Horvaatia	2022	Kumm kokku	114,47	114,47		
Prantsusmaa	2022	Kumm kokku	141,24		141,24	
Rumeenia	2022	Kumm kokku	0,55	0,55	0,00	

(1)	„Niir“ nõuab sõltuvalt niite, nõbre, tergeid trosse jne sõltumata sellest, kas need koosnevad Chest kiust (monofilament) või mitmest kiust, mis on kokku keerutatud või põimitud, et moodustaks üks mitmekihiline niit.
(2)	Sh metallist rakused, kummirullid, paguseadmed/võred jne.

Kasutuselt kõrvaldatud kalapüügivahendite kogumine

		PLAST (PLASTI SISALDAVATES KALAPÜÜGIVAHENDITES)					
Riik	Aasta	Plast plastis sisalduvates kalapüügivahendites ja nende osades kokku (tonnides) (A+B+C+D)	Jämedast niidist võrgupaneelid (1) (diameeter >1 mm) (A)	Peenest niidist võrgupaneelid (diameeter <=1 mm) (B)	Muud plastist kalapüügivahendid või nende osad (C)	Poid, ujukid, trossid (F)	
Prantsusmaa	2022	Plastid kokku	1225,00	400,00	625,00	0,00	200,00
Prantsusmaa	2022	Polipropüleen (PP)		0,00	0,00	0,00	7,55
Prantsusmaa	2022	Poliüetüleen (PE)		33,64	1,16	0,00	25,96
Prantsusmaa	2022	Kõrgmolekulaarne poliüetüleen (HMPE)		279,39	0,00	0,00	7,79
Prantsusmaa	2022	Nailon		76,82	600,16	0,00	26,85
Prantsusmaa	2022	Muu (PET, PVC, HDPE, EVA jne)		1,65	0,00	0,00	43,53
Prantsusmaa	2022	Polümeeri segu		8,50	23,68	0,00	88,32
Island	2022	Plastid kokku	1195,00				
Island	2022	Polipropüleen (PP)					
Island	2022	Poliüetüleen (PE)					
Island	2022	Kõrgmolekulaarne poliüetüleen (HMPE)					
Island	2022	Nailon					
Island	2022	Muu (PET, PVC, HDPE, EVA jne)					
Island	2022	Polümeeri segu					
Poola	2022	Plastid kokku	2,60	0,00	0,00	0,00	0,00
Poola	2022	Polipropüleen (PP)					
Poola	2022	Poliüetüleen (PE)					
Poola	2022	Kõrgmolekulaarne poliüetüleen (HMPE)					
Poola	2022	Nailon					
Poola	2022	Muu (PET, PVC, HDPE, EVA jne)					
Poola	2022	Polümeeri segu					
Rumeenia	2022	Plastid kokku	0,35	0,00	0,00	0,35	0,00
Rumeenia	2022	Polipropüleen (PP)					
Rumeenia	2022	Poliüetüleen (PE)					
Rumeenia	2022	Kõrgmolekulaarne poliüetüleen (HMPE)					
Rumeenia	2022	Nailon				0,20	0,00
Rumeenia	2022	Muu (PET, PVC, HDPE, EVA jne)				0,15	
Rumeenia	2022	Polümeeri segu					

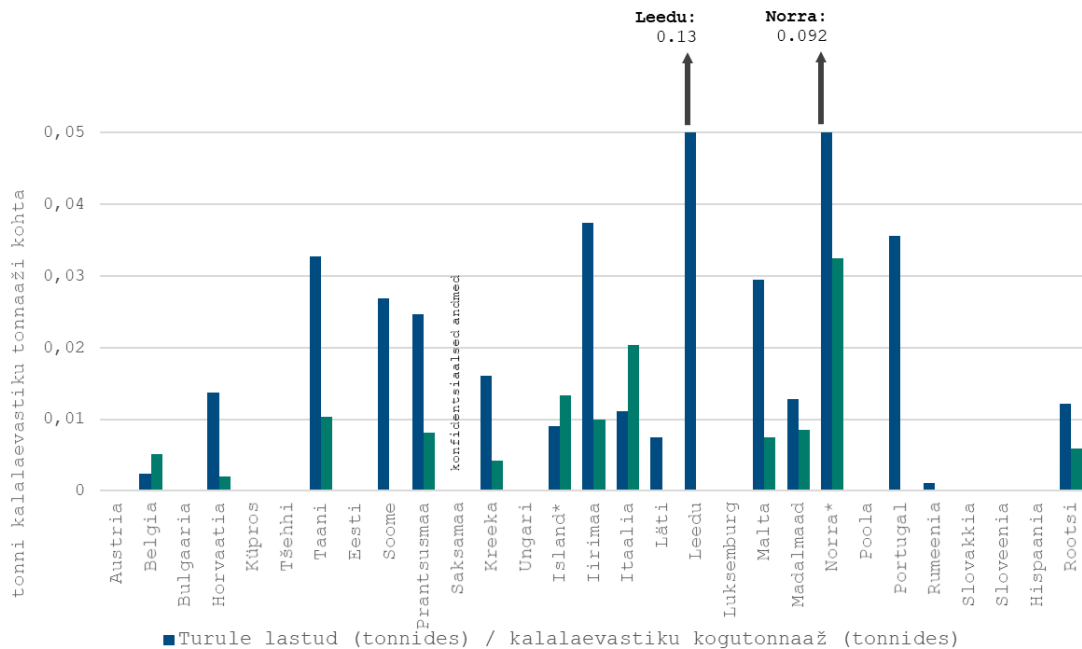
		METALL (PLASTI SISALDAVATES KALAPÜÜGIVAHENDITES)			
Riik	Aasta	Metall plastis sisalduvates kalapüügivahendites ja nende osades kokku (tonnides) (G+I+J)	Kalapüügivahendi osad, mis ei ole plastist (Z) (m)	Poid, ujukid, trossid (L) (J)	
Prantsusmaa	2022	Metallid kokku	165,82	0,00	165,82
Prantsusmaa	2022	Teras		0,00	72,87
Prantsusmaa	2022	Alumiinium		0,00	0,06
Prantsusmaa	2022	Plii		0,00	92,67
Prantsusmaa	2022	Muu metall või segametallid		0,00	0,21
Island	2022	Metallid kokku	0,30		
Island	2022	Teras			
Island	2022	Alumiinium			
Island	2022	Plii			
Island	2022	Muu metall või segametallid			

		KUMM (PLASTI SISALDAVATES KALAPÜÜGIVAHENDITES)			
Riik	Aasta	Kumm plastis sisalduvates kalapüügivahendites ja nende osades kokku (tonnides) (H+K+L)	Kalapüügivahendi osad, mis ei ole plastist (Z) (m)	Poid, ujukid, trossid (L) (J)	
Prantsusmaa	2022	Kumm kokku	37,76	0,00	37,76
Island	2022	Kumm kokku	356,82		

(1)	Niir nõlmab kõiki niite, nõore, kergeid trosse jne sõlmumata sellest, kas need koosnevad ühest kiust (monofilament) või mitmest kiust, mis on kokku keerutatud või põimitud, et moodustaks üks mitmekuline niit.
(2)	Sh metallist raskused, kummimullid, paguseadme-võred jne.

6. lisa. Turule lastud kalapüügivahendid ja kasutuselt kõrvaldatud kalapüügivahendite kogumine (punkt d) võrreldes kalalaevastiku tonnaažiga riikide kaupa

Joonis 13. Turule lastud kalapüügivahendite ja kogutud kasutuselt kõrvaldatud kalapüügivahendite kogus (mis esitati punkti d all) riikide kaupa

Märkus. Joonisel esitatud andmed kajastavad riigis turule lastud või kogutud koguse ja asjaomase riigi kalalaevastiku tonnaaži, st kalalaevastiku kogusuuruse suhet 2022. aastal, lähtudes Eurostati andmetest ([Eurostat \(2024b\)](#)).

7. lisa. Direktiivikohase aruandluse eest vastutavad asutused ja aruandekuupäevad

Riik	Vastutav asutus	Aruandekuupäev
Austria	Föderaalne kliimameetmete ministeerium	15.07.2024
Belgia	Föderaalne tervise-, toiduahela ohutuse ja keskkonnateenistus OVAM (Flandria riiklik jäätmeettevõtja)(toetav roll)	03.07.2024
Bulgaaria	Bulgaaria keskkonna- ja veeministeerium	28.08.2024 (kvaliteedi tagamise protsess ei ole lõpule viidud)
Horvaatia	Majandus- ja kestliku arengu ministeerium, keskkonna- ja loodusinstituut	25.06.2024
Küpros	Põllumajanduse, maaelu arengu ja keskkonnaministeerium, keskkonnaosakond	30.09.2024
Tšehhi	Keskkonnaministeerium	11.09.2024
Taani	Keskkonnakaitseamet	28.06.2024
Eesti	Keskkonnaamet	28.06.2024
Soome	Pirkanmaa majandusarengu, transpordi- ja keskkonnakeskus	27.06.2024
Prantsusmaa	Ökoloogilise ülemineku ja territoriaalse ühtekuuluvuse ministeerium	28.06.2024
Saksamaa	Keskkonnaamet Föderaalne statistikaamet (toetav roll)	28.06.2024
Kreeka	Keskkonna- ja energeetikaministeerium, jäätmekäitluse koordineerimise peasekretariaat, jäätmeregistri, litsentside ja statistika osakonna jäätmekäitluse direktoraat Ringlussevõtuamet (toetav roll)	01.10.2024
Ungari	Energeetikaministeerium	28.06.2024
Island*	Islandi ringlussevõtufond Keskkonnaamet (toetav roll)	28.06.2024
Iirimaa	Keskkonnakaitseamet	28.06.2024
Itaalia	Keskkonnakaitse- ja uurimisinstituut	28.06.2024
Läti	Keskkonnakaitse ja regionaalarengu ministeerium	28.06.2024
Leedu	Keskkonnakaitseamet, jäätmelubade osakond	30.06.2024
Luksemburg	Keskkonnaamet	27.06.2024
Malta	Keskkonna- ja loodusvarade amet	28.10.2024
Madalmaad	Riiklike ehitustööde ja veemajanduse peadirektoraat	28.06.2024
Norra*	Norra keskkonnaamet	25.06.2024
Poola	Kliima- ja keskkonnaministeerium, jäätmekäitlusosakond	25.07.2024
Portugal	Keskkonnaamet	28.06.2024
Rumeenia	Keskkonna-, vee- ja metsaministeerium Majandus-, ettevõtlus- ja turismiministeerium Riiklik kalanduse ja vesiviljeluse amet (punkti d (kalapüügivahendid) aruandlus)	28.06.2024
Slovakkia	Keskkonnaamet	10.10.2024
Sloveenia	Keskkonnaamet (ARSO)	14.08.2024
Hispaania	Ökoloogilise ülemineku ja demograafiliste probleemide ministeerium	21.11.2024
Rootsi	Rootsi keskkonnakaitseamet	27.06.2024

* EMP/EFTA riik.

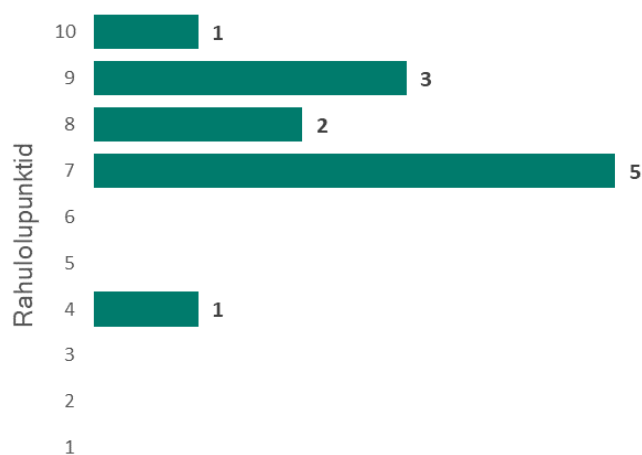
8. lisa. Kokkuvõtte aru andnud riikides korraldatud uuringu tulemustest

Ülevaade

Uuringu käigus koguti 12 riigilt tagasisidet 2024. aastal direktiivi aruandlusprotsessi raames saadud kogemuste kohta ja arvamusi järgmise aruandluse jaoks. Riigid hindasid oma rahulolu protsessiga, jagasid ette tulnud probleeme ja esitasid soovitusi protsessi parandamiseks. Allpool on esitatud uuringu peamised tulemused.

Rahulolu aruandlusprotsessiga

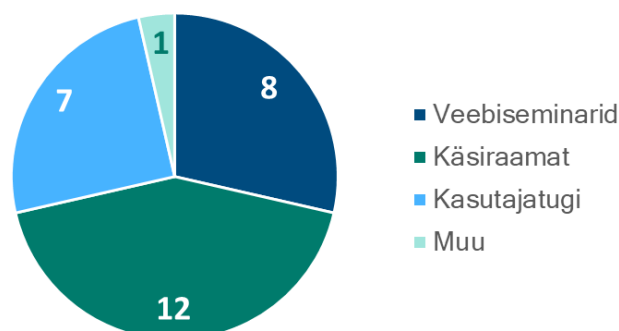
Rahulolu kajastavad hinnangud jäid vahemikku 4–10 punkti, kusjuures enamasti anti 7–9 punkti. Keskmine hinnang oli ligikaudu 7,7, mis näitab, et tagasiside oli üldiselt positiivne, kuid arenguruumi veel on.

Kõige kasulikum tugi

Uuringule vastanud riigid pidasid kõige kasulikumaks järgmist tuge:

- **andmeesitaja käsiraamat**, mida nimetati sageli kui olulist juhendmaterjali;
- **kasutajatoetus**, mille reageerimisvõimet kiideti;
- **veebiseminarid**, mida hinnati kõrgelt keerukate nõuete selgitamise ja parimate tavade jagamise pärast.

Peamised ette tulnud probleemid

Riigid tõid esile mitu probleemi:

- **andmete kogumisega seotud probleemid:** paljudel riikidel oli raskusi täielike ja täpsete andmete kogumisega;
- **keerulised aruandevormid:** mõni riik leidis, et Exceli-põhine aruandevorm on koormav;
- **ajastusega seotud probleemid:** andmete kogumiseks vajalike rakendusaktide avaldamise viibimine lükkas edasi sihtotstarbelist andmete kogumist võimaldavate riiklike õigusaktide väljatöötamise.

Soovitused protsessi parandamiseks

Uuringule vastanud riigid panid ette teha mõned parandused, näiteks i) lihtsustada aruandevorme ja viia need vastavusse tegeliku andmekogumissuutlikkusega; ii) keerukuse vähendamiseks võtta kasutusele moodulitest koosnevad vormid, mis laienevad lähtuvalt sisestatavatest andmetest, ning iii) esitada täiendavaid suuniseid ja näiteid, sealhulgas kaaluda võimalust luua neile, kes ei saa veebiseminaridel osaleda, põhjalikumad käsiraamatud.

Ootused

Enamik riike märkis, et nad kavatsesid tulevikus täita kohustuslikud ja vabatahtlikud väljad, mis jäid tänava täitmata.

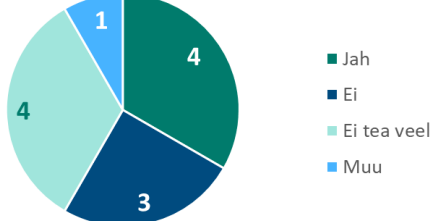

Tunti suur huvi 2025. aasta veebiseminariga vastu, et vaadata läbi esimese aruandluse tulemused ja arutada täiustusi (toetust väljendas enam kui pool vastanutest).

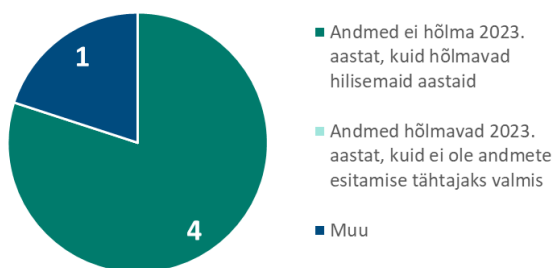
Andmed 2025. aasta aruandluse punktide a, b, c ja d jaoks ning laiendatud tootjavastutuse süsteemi valmisolek

Järgmise aasta aruandluse jaoks kindlaks määratud andmeallikad hõlmavad riiklikke õigusakte, tootjate aruandeid ja laiendatud tootjavastutuse süsteeme, ehkki mõni andmeallikas on endiselt puudulik. Mitu riiki märkis, et laiendatud tootjavastutuse süsteemi rakendamisel esineb viivitusi, mis mõjutavad andmete kättesaadavust järgmisel aasta direktiivi kohaselt aru andmiseks.

Kas laiendatud tootjavastutuse süsteemide andmed hõlmavad andmeid punktide jaoks, mille kohta peate 2025. aastal aru andma?

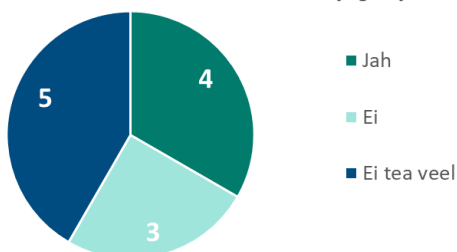
Kui vastasite "ei", palun täpsustage:

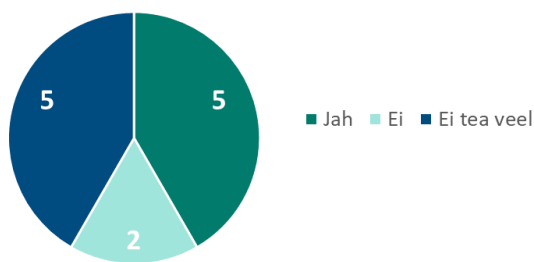
Andmed 2025. aasta kahe täiendava aruandekohustuse jaoks

Mis puudutab andmeallikate kindlaksmääramist järgmise aasta kahe täiendava aruandekohustuse jaoks (filtriga tubakatooted ja koos tubakatootetega kasutamiseks turustatavad filtrid ning ringlussevõetud materjali sisaldus ühekordselt kasutatavates plastist joogipudelites), siis vastused näitavad erinevat valmisolekut ja seda, et andmesitajate seas esineb teatavat ebakindlust.

Kas olete juba kindlaks määranud andmeallikad järgmise aasta täiendava aruandekohustuse jaoks (f) (filtriga tubakatooted ja koos tubakatootetega kasutamiseks turustatavate filtrite tarbimisjärgsed jäätmehäätmed)?

Kas olete juba kindlaks määranud andmeallikad järgmise aasta täiendava aruandekohustuse jaoks (e) (ringlussevõetud materjali sisaldus ühekordselt kasutatavates plastist joogipudelites)?

Kokkuvõte

Kuigi aruandlusprotsessiga oldi üldiselt rahul, on olemas selged võimalused lihtsustada andmete kogumist ja aruandevorme. Peamised soovitusel järgmise aruandluse parandamiseks on parandada suuniseid ja lihtsustada vorme.

9. lisa. Andmeallikad ja meetodika

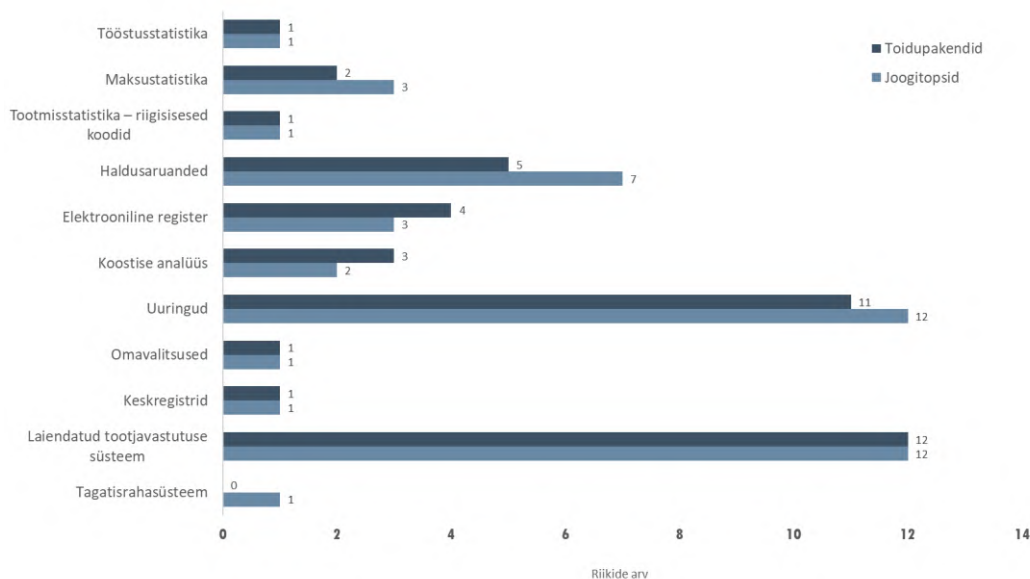
Komisjoni suunistes ühekordselt kasutatavate plasttoodete kohta (2021/C 216/01) on kooskõlas direktiiviga esitatud selgitusi direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate esemete, sealhulgas aruandekohustusega hõlmatud esemete kohta. Muu hulgas selgitatakse, mida võib pidada ühekordselt kasutatavaks tooteks ja mida peetakse direktiivi alusel plastiks. Suunistes on esitatud ka üksikasjalikud kirjeldused, et hõlbustada toodete ja nende korkide/kaante kindlakstegemist. Kalapüügivahendeid käsitlevate andmete esitamist toetav lisateave on esitatud 2020. aasta [uuringu](#), [millega toetatakse ühekordselt kasutatavaid plasttooteid käsitlevas direktiivis ja sadamate vastuvõtuseadmeid käsitlevas direktiivis sätestatud kohustuste täitmist](#). Uuringus kirjeldatakse üksikasjalikult aruandluse ulatust, võimalikke andmeallikaid, kapapüügivahendite liike jms.

Lisaks nendele juhenddokumentidele kirjeldatakse komisjoni rakendusotsustes üksikasjalikult aruandevormi kõigi aruandluse punktide osas, sealhulgas teatamist kasutatud andmeallikatest ja meetodikast. Punkti a puhul (komisjoni rakendusotsuses (EL) 2022/162) ja punkti d puhul (komisjoni rakendusotsuses (EL) 2021/958) palutakse riikidel nimetada aruandluses kasutatud andmeallikad/metoodika ja esitada lisas nende loetelu. Punkti b puhul sõltub aruandlus riikide teadlikkusest meetmetest; komisjoni rakendusotsuses (EL) 2022/162 ei ole sätestatud kriteeriume, millele meetmed, millest teatatakse, peavad vastama. Punkti c puhul palutakse suunistes, et riigid esitaksid üksikasjad (mõned vabatahtlikult, mõned kohustuslikus korras) konkreetsete andmeelementide kohta, kuid suunised ei sisalda loetelu andmeallikatest, mille seast riigid saaksid teha valiku. Allolevatel joonistel on esitatud andmeallikad/metoodikad, mida riigid kasutasid direktiivikohase aruandluse punktide puhul. Andmeallikaid ja metoodikaid vaadeldakse koos, sest nii osutatakse sellele teabele komisjoni rakendusotsustes.

Joonised annavad ülevaate riikide teatatud andmeallikatest/metoodikatest nende aruandluse punktide puhul, mille aruandevorm sisaldab kindlaksmääratud kategooriaid, millele andmeesitajad said osutada (punktid a ja d).

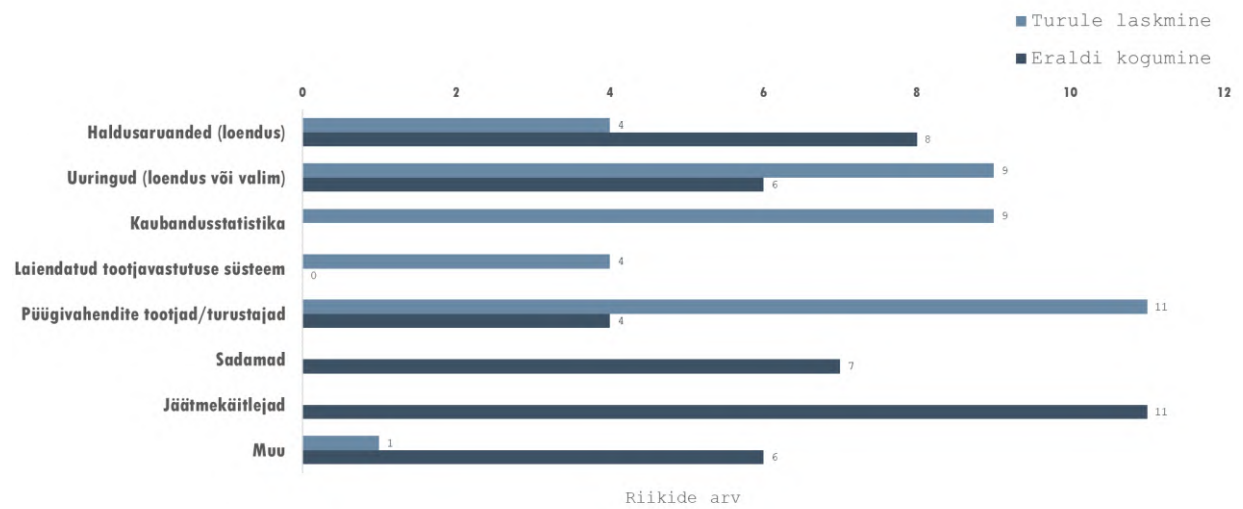
Joonis 14. Andmeallikad/metoodikad, mida riigid kasutasid aruandluse punkti a puhul

Allikas: kvaliteedikontrolli aruanded.

Joonis 15. Andmeallikad/metoodikad, mida riigid kasutasid aruandluse punktide puhul

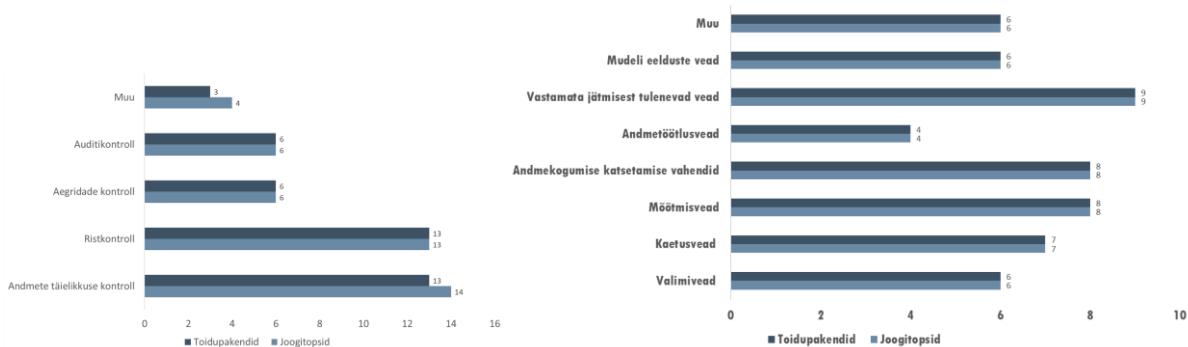
Allikas: kvaliteedikontrolli aruanded.

10. lisa. Kontrollimismeetodid ja tuvastatud täpsusega seotud probleemid

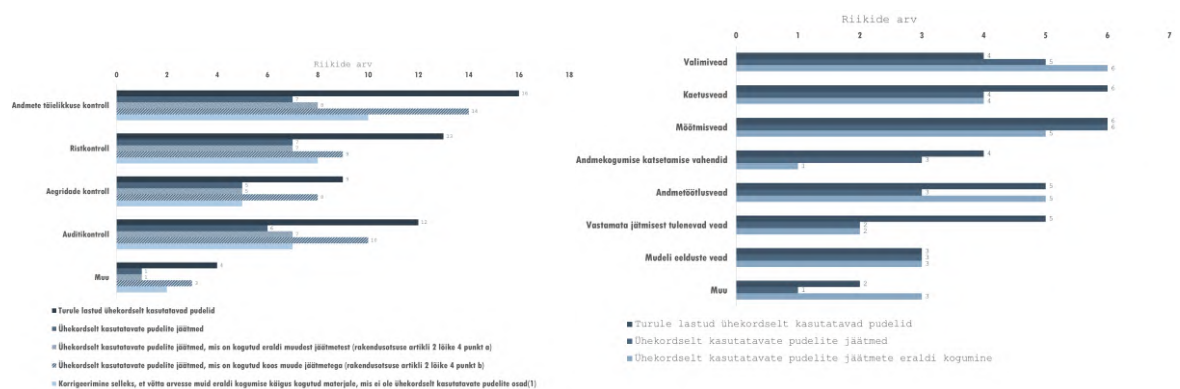
Joonis 16. Kontrollimismeetodid (vasakul) ja tuvastatud täpsusega seotud probleemid (paremal) andmete esitamisel punkti a jaoks

Allikas: kvaliteedikontrolli aruanded.

Joonis 17. Kontrollimismeetodid ja tuvastatud täpsusega seotud probleemid andmete esitamisel punkti c jaoks

Allikas: kvaliteedikontrolli aruanded.

Joonis 18. Kontrollimismeetodid ja tuvastatud täpsusega seotud probleemid andmete esitamisel punkti d jaoks

Allikas: kvaliteedikontrolli aruanded.

